

ISSN 0859-0745

สารนิพนธ์

สำนักวิทยบริการและ
ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2-3 มีนาคม-ธันวาคม 2540

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ISSN 0859-0745

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2-3 มีนาคม - ธันวาคม 2540

ออกแบบปก/ รูปเล่ม อารยะเสนาคุณ

คณะกรรมการที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.ฉวีลักษณ์ บุญมะภานุจน
อาจารย์เฉลิมศักดิ์ ชูปวา
รองศาสตราจารย์รพีพร ชังชาติ
ดร.สุรיתองศรีสะอาด
อาจารย์ประจักษ์ กือเจริญ
รองศาสตราจารย์ณรงค์ ป้อมบุบผา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิน บุตรดีสุวรรณ

บรรณาธิการ

ประจักษ์ กือเจริญ

กองบรรณาธิการ

กรรณิการ์ ภูผาธรรม
อารยะ เสนาคุณ
รุ่งทิพย์ เจริญศักดิ์
ฉวีวรรณ ไหมคามิ
วาสนา ออนุวาร
รุ่งฤดี ภูขมศรี
นงลักษณ์ พุ่มม่วง
นงค์เยาว์ จักร์นารายณ์
แท่น นิมิตร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นเอกสารประชาสัมพันธ์ของ
สำนักวิทยบริการ และภาควิชา
บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
2. เพื่อแลกเปลี่ยนวิชาการทางบรรณารักษศาสตร์
และสารสนเทศศาสตร์ กับวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้อง
ในเพื่อนร่วมวิชาชีพ

บรรณาธิการแถลง

วารสาร "สารนิเทศ" ฉบับนี้
ได้รวมฉบับที่ 2 และ 3 เข้าด้วยกัน
และเปลี่ยนกำหนดวาระการพิมพ์
เผยแพร่ใหม่ให้ฉบับที่ 3 เป็นฉบับ
สุดท้ายของปี ทั้งนี้เพื่อความสะดวก
ของผู้อ่าน ในการติดตามอ่านและรวม
ไปถึงการอ้างอิงปีพิมพ์ด้วย

กรุณาติดตามอ่านและใช้
ประโยชน์จากสาระต่าง ๆ ในวารสาร
ฉบับนี้ให้เกิดคุณค่าอย่างเต็มที่

บรรณาธิการ

สำนักวิทยบริการและภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
สารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม 44000
(043) 723523-4 FAX (043) 721769

สารนิเทศ
สำนักวิทยบริการ และภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ปีที่ 4 ฉบับที่ 2-3 มีนาคม-ธันวาคม 2540

	หน้า
ข่าวจาก ... สำนักวิทยบริการ	
โดย ฉวีวรรณ ใหม่คามิ และ กรรณิการ์ ภูผาธรรม	1
ข่าวจาก ... ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์	
โดย ผศ.ดร.สุจิน บุตรดีสุวรรณ	4
รังสรรค์คุณภาพ (Quality Creation) ในห้องสมุด	
โดย ศ.ดร.ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน	9
ปริมาณศึกษาในงานบริการห้องสมุด	
โดย รศ.ณรงค์ ป้อมบุบผา	13
ผลการปฏิบัติงานโครงการชุดความรู้สู่ชนบทปี 2540	
โดย สายใจ ชูปวา	17
สรุปการสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ครั้งที่ 15	
โดย ดร.สุวิทอง ศรีสะอาด	22
รายชื่อหนังสือดีเด่นประจำปีพุทธศักราช 2539	40
วารสารนำรู้	
โดยวาสนา อนุवार	45
มุม ... เก็บตก	51

ข่าวจาก...สำนักวิทยบริการ

ฉวีวรรณ ไหมคามี
กรรมการ ภูมิธรรม **

เยี่ยมชมและศึกษาดูงาน

วันที่ 29 กรกฎาคม 2540 อาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 3 คน มาศึกษาดูงานศูนย์สารนิเทศอีสานสิรินธร

วันที่ 2 สิงหาคม 2540 ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สถาบันราชภัฏเลย จำนวน 225 คน มาศึกษาดูงานการจัดและให้บริการสื่อสิ่งพิมพ์ การบริการ
สื่อโสตทัศน และศูนย์สารนิเทศอีสานสิรินธร

วันที่ 15 สิงหาคม 2540 คณะนักเรียนจากโรงเรียนนาเชือกวิทยาคม อ.นาเชือก
จ.มหาสารคาม จำนวน 29 คน มาศึกษาดูงานการจัดและให้บริการของสำนักวิทยบริการ

วันที่ 18 สิงหาคม 2540 ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น จำนวน 49 คน มาศึกษาดูงานเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้งาน
ห้องสมุด

วันที่ 22 สิงหาคม 2540 คุณไพโรจน์ ขาวงาม และคุณเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ เข้า
เยี่ยมชมศูนย์สารนิเทศอีสานสิรินธร

วันที่ 29 สิงหาคม 2540 คณะวิชาธุรกิจเกษตร แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ วิทยาลัยเกษตรและ
เทคโนโลยีร้อยเอ็ด จำนวน 48 คน มาศึกษาดูงานเรื่องการจัดเก็บข้อมูล การสืบค้นข้อมูลในระบบ
อินเทอร์เน็ตของสำนักวิทยบริการ

วันที่ 1 กันยายน 2540 คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ และรศ.ดร.ประจักษ์ พุ่มวิเศษ เยี่ยม
ชมศูนย์สารนิเทศอีสานสิรินธร

วันที่ 16 กันยายน 2540 อาจารย์อุตร อรกุล นำนักศึกษาชั้นปีที่1 เอกบรรณารักษศาสตร์
สถาบันราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 25 คน เข้าศึกษาดูงานการบริการ สื่อโสตทัศนอุปกรณ์ ที่ฝ่าย
เทคโนโลยีเพื่อบริการสารสนเทศ สำนักวิทยบริการ

* เจ้าหน้าที่บริการงานทั่วไป สำนักงานเลขานุการ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

* นักประชาสัมพันธ์ ฝ่ายส่งเสริมการใช้บริการ หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วันที่ 19 กันยายน 2540 คณะนักดนตรีและนักร้องวง CRAZY จำนวน 7 คน เยี่ยมชม ศูนย์สารนิเทศอีสานสิรินธร

วันที่ 27 ตุลาคม 2540 อาจารย์ประจำ ดวงมัลย์ สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อ.บรบือ จ.มหาสารคาม มาศึกษาดูงานศูนย์สารนิเทศอีสานสิรินธร

วันที่ 4 พฤศจิกายน 2540 คณะอาจารย์จากโรงเรียนขามแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น จำนวน 5 คน มาศึกษาดูงานศูนย์สารนิเทศอีสานสิรินธร

วันที่ 16 พฤศจิกายน 2540 คณะอาจารย์จาก Mouash University, Austraria มาเยี่ยมชม ศูนย์สารนิเทศอีสานสิรินธร

วันที่ 28 พฤศจิกายน 2540 คณะผู้เข้าร่วมสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ครั้งที่ 15 จำนวน 20 คน มาเยี่ยมชมและศึกษาดูงานสำนักวิทยบริการ

วันที่ 3 ธันวาคม 2540 นิสิตวิชาเอกพลศึกษา ชั้นปีที่ 3 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 37 คน มาศึกษาดูงานการจัดและให้บริการของสำนักวิทยบริการ

วันที่ 23 ธันวาคม 2540 นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ สถาบันราชภัฏเลย ศูนย์ขอนแก่น จำนวน 7 คน มาเยี่ยมชมและศึกษาดูงานการจัดและให้บริการของสำนักวิทยบริการ

วันที่ 29 ธันวาคม 2540 นักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวน 5 คน มาศึกษาดูงานการให้บริการของสำนักวิทยบริการ

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นเจ้าภาพจัดอบรม

จากการที่สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพในการจัดสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ครั้งที่ 15 เรื่อง "ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา" ณ ห้องมงกุฎเพชร โรงแรมโฆษะ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ระหว่างวันที่ 26-28 พฤศจิกายน 2540 โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ศิริชนะ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ได้เดินทางมาเป็นประธานในพิธีเปิดงาน มีผู้เข้าร่วมสัมมนาเป็นผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน บรรณารักษ์และนักเอกสารสนเทศ ผู้บริหารศูนย์ประสานงานสารสนเทศสาขาต่าง ๆ จำนวนทั้งสิ้น 177 คน เข้าร่วมสัมมนา ซึ่งนับว่ามีผู้ให้ความสนใจอย่างยิ่ง ถึงแม้ว่าจะอยู่ในสภาพเศรษฐกิจฝืดเคือง

การสัมมนาครั้งนี้ ถือว่าประสบความสำเร็จอย่างมาก ซึ่งผู้เข้าสัมมนาได้รับความรู้อันหลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เข้าร่วมสัมมนาพอใจในวิทยากร เอกสารประกอบการสัมมนา ตลอดจนแนวคิดที่มหาวิทยาลัยมหาสารคามใช้ยามอันเป็นของพื้นเมืองแทนกระเป๋าสาน และ

ได้มีส่วนในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อจะเป็นแนวทางในการพัฒนาห้องสมุดในสถาบันการศึกษาของตนได้มีคุณภาพ และในการจัดสัมมนาครั้งต่อไปคือครั้งที่ 16 มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นเจ้าภาพตามหัวข้อที่จะถูกกำหนดขึ้นตามแบบสอบถามของมวลเหล่าสมาชิก

สำนักวิทยบริการจัดถวายพระพรเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ 5 ธันวาคมหาราช ผ่านทางอินเทอร์เน็ต

จากการที่สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้จัดถวายพระพรเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ โดยถวายพระพรผ่านทางอินเทอร์เน็ต ตั้งแต่วันที่ 4-9 ธันวาคม 2540 ที่ผ่านมา ซึ่งได้รับความสนใจจากผู้เข้าใช้บริการเป็นจำนวนมาก โดยผู้ร่วมถวายพระพรส่วนใหญ่จะเป็นนิสิตปริญญาตรี นิสิตปริญญาโท ข้าราชการและอาจารย์ตามลำดับ ในการนี้ผู้ร่วมถวายพระพรจะได้ลงนามไว้ในสมุดลงนามถวายพระพรที่สำนักวิทยบริการได้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมต่อไป

บุคลากรสำนักวิทยบริการได้รับเกียรติเป็นผู้รับผิดชอบจัดประชุมบรรณารักษ์นานาชาติ

จากที่คณะกรรมการอำนวยการจัดประชุมบรรณารักษ์นานาชาติ ครั้งที่ 65 พ.ศ. 2542 ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้มีหนังสือเลขที่พิเศษ 068/2541 ลงวันที่ 13 มกราคม 2541 ขอให้มหาวิทยาลัยมหาสารคามพิจารณาเป็นเจ้าภาพจัดสัมมนาอย่างเป็นทางการก่อนการประชุม (Official Pre-Session Seminar) ที่จะมีขึ้นระหว่างวันที่ 16-20 สิงหาคม 2542 เรื่อง การอนุรักษ์มรดกภูมิปัญญามุขปาฐะ (The Preservation of the Oral Heritage Seminar) ตามมติของคณะกรรมการวิชาการของสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด (International Federation of Library Associations and Institutions - IFLA) ซึ่งมหาวิทยาลัยมหาสารคามยินดีให้ข้าราชการที่เกี่ยวข้อง คือ ศาสตราจารย์ดร.ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการ และ ดร.สุรทอง ศรีสะอาด รองผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิน บุตรดีสุวรรณ หัวหน้าภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดประชุมดังกล่าวโดยร่วมกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ข่าวจาก ... ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

ผศ. ดร.สุจิน บุตรดีสุวรรณ

หลักสูตรใหม่

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ได้จัดทำหลักสูตรใหม่คือ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา สารสนเทศศาสตร์ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว โดยจะเริ่มรับนิสิตตั้งแต่ ปีการศึกษา 2541 เป็นต้นไป

นอกจากนี้ สภามหาวิทยาลัยยังได้เห็นชอบ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(ศศ.ม.) สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ฉบับปรับปรุง 2540 เรียบร้อยแล้ว

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ชมเชยผลงานของภาควิชาฯ

ความที่ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้จัดพิมพ์เอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้า (Information technology for Inquiry Study) ซึ่งเป็นรายวิชาบังคับในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ตามหลักสูตรชั้นปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยได้รับความร่วมมือจากคณาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บรรณารักษ์และนักวิชาการประจำสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จัดทำขึ้น ในการจัดทำเอกสารวิชาการฉบับนี้ได้สอดคล้องกับสำนักวิทยบริการซึ่งเป็นแหล่งสารสนเทศหลักในการศึกษาค้นคว้าของนิสิต ได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญ กล่าวคือ ได้รับเปลี่ยนมาใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ (Library Automation) ดังนั้น การเรียนการสอนวิชาดังกล่าวจึงมุ่งให้นิสิตได้ศึกษาค้นคว้าโดยสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยความเหมาะสม

ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้เอกสารประกอบการสอนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้า ได้รับคำชมเชยจากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ว่าเป็นหนังสือที่ดีทันสมัยกับสภาพสังคมปัจจุบัน สามารถอ่านและเรียนรู้โดยใช้เอกสารฉบับนี้เป็นคู่มือด้วยตนเองได้ทันที ดังนั้นทางสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย จึงได้ขอจัดพิมพ์เพื่อเผยแพร่และจำหน่ายไปทั่วประเทศ ในนามของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม รู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่เราได้เป็นผู้นำวงการในเรื่องนี้

* หัวหน้าภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บุคลากร

รศ. รัตพร ชั่งชาติตา ไปอบรมเกี่ยวกับระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่ Illinois State University ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม 2540 ก่อนนี้ได้กลับมาปฏิบัติราชการเรียบร้อยแล้ว

ศ. ดร.ณวีลักษ์ณ์ บุณยะภาณุจน พร้อมด้วย ผศ. ดร.สุจิน บุตรดีสุวรรณ

อ. ชุน เทียมทินกฤต อ. เฉลิมศักดิ์ ชูปวา และ ผศ. ดร. สังคม ภูมิพันธ์ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการต่างประเทศ ได้ร่วมเดินทางไปยัง Hochi Mihn City Open University ประเทศเวียดนาม เพื่อหาแนวทางการร่วมมือแลกเปลี่ยนทางวิชาการเพื่อจัดทำหลักสูตรสารสนเทศทางวัฒนธรรม ระหว่างวันที่ 1-6 มิถุนายน 2540

ผศ. ดร. สุจิน บุตรดีสุวรรณ พานิสิตปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ จำนวน 15 คน ไปศึกษาดูงาน ห้องสมุดและการเรียนการสอนสารสนเทศ ณ ประเทศสิงคโปร์ระหว่างวันที่ 24-26 มิถุนายน 2540 เป็นวิทยากรอบรมบรรณารักษ์ของสปป.ลาว ณ องค์การวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม สปป.ลาว มีผู้เข้ารับการอบรมประมาณ 30 คน

อ. ประจักษ์ กือเจริญ ร่วมเดินทางไปศึกษาดูงานกับคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ณ กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม ระหว่างวันที่ 24-26 มิถุนายน 2540

ผศ. ดร.สุจิน บุตรดีสุวรรณ ได้รับเชิญให้เป็นผู้ประสานงานกับ IFLA Divisions ในส่วนของ Division of Librasies Serving the general Public ในการประชุม IFLA ที่ประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพในปี 2542 (1999)

ศิษย์เก่า

ขณะนี้ ศิษย์เก่าของภาควิชาฯ ได้มีการเปลี่ยนงาน ส่วนใหญ่ได้ย้ายไปสังกัดที่สถาบันราชภัฏเท่าที่ทราบตอนนี้ มีดังต่อไปนี้

1. อาจารย์ไพบรมา จำปาทอง จากสถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานีไปยังสถาบันราชภัฏมหาสารคาม
2. อาจารย์ปราณี ชี้อุทิศกุล สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก
3. อาจารย์พรทิพา ดำเนิน และ อาจารย์ศิริราณี จุโฑปะมา สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

4. อาจารย์ละมัย ร่มเย็น สถาบันราชภัฏสกลนคร จังหวัดสกลนคร
5. อาจารย์สันทนา นามวัฒน์ และอาจารย์ธงชัย พามุ สถาบันราชภัฏสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

นิสิตสำเร็จการศึกษา

1. นายบรรจง พลไชย. การรับและเผยแพร่สารสนเทศของ อสม. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
 - ประธาน : อาจารย์บุญถิ่น คิดไร่
 - กรรมการ : อาจารย์ชุน เทียมทินกฤต
2. นางบุษกร อุสาห์กิจ. การออกแบบและพัฒนาโปรแกรมการยืมระหว่างห้องสมุด ด้วยคอมพิวเตอร์
 - ประธาน : รองศาสตราจารย์รัตพร ชังชาติ
 - กรรมการ : อาจารย์ชุน เทียมทินกฤต
3. นางบัวไข เฟิงพระจันทร์. พัฒนาการของห้องสมุดแห่งชาติ
 - ประธาน : ศาสตราจารย์ ดร.ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน
 - กรรมการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิน บุตรดีสุวรรณ
4. นางสาวประภาภรณ์ เทศประสิทธิ์. การดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัด สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2540
 - ประธาน : อาจารย์บุญถิ่น คิดไร่
 - กรรมการ : อาจารย์เฉลิมศักดิ์ ชูปวา
5. นางสาวณัฐภาณงค์เยาว์ ตอบประโคน. ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด ความความสนใจกับการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโดยการชี้แนะ
 - ประธาน : รองศาสตราจารย์รัตพร ชังชาติ
 - กรรมการ : อาจารย์มะลิวัลย์ น้อยบัวทิพย์
6. นางสาวเรวดี ศรีโกศล. บทบาทในการเสริมสร้างวินัยในตนเองให้แก่นักเรียนของ บรรณารักษ์ห้องสมุดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี
 - ประธาน : รองศาสตราจารย์รัตพร ชังชาติ
 - กรรมการ : อาจารย์เฉลิมศักดิ์ ชูปวา

7. นายรุ่งโรจน์ ไพศาลสมบัติรัตน์. ความพึงพอใจในการใช้บริการห้องสมุดศูนย์ให้การศึกษាจังหวัดขอนแก่น ของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการสถาบันราชภัฏเลยเฉพาะกรณีโรงเรียนสวนสนุก

ประธาน : รองศาสตราจารย์รพีพร ชังชาติ

กรรมการ : อาจารย์เฉลิมศักดิ์ ชูปวา

นิสิตเสนอเค้าโครงวิทยานิพนธ์เพื่อการพิจารณา

1. นางสุกัญญา อ่างศิลา. สภาพและปัญหาการใช้ระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) เพื่อการบริการผู้ใช้ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐในส่วนภูมิภาค (PULINET)

ประธาน : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิน บุตรดีสุวรรณ

กรรมการ : อาจารย์ชุน เทียมหินกฤต

2. นางสาวอุษณีย์ ศรีสารคาม. ภาพลักษณ์ของครูบรรณารักษ์ตามทัศนะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม

ประธาน : อาจารย์เฉลิมศักดิ์ ชูปวา

กรรมการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิน บุตรดีสุวรรณ

ภาควิชาย ขอแสดงความยินดีกับมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ที่เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2540 ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. นายบรรจ พลไชย
2. นายรุ่งโรจน์ ไพศาลสมบัติรัตน์
3. นางจิตพร ศรีสัมพันธ์
4. นางสาวณัฐภาณงค์เยาว์ ดอบประโคน
5. นางบัวไข เฟิงพระจันทร์
6. นางบุษกร อุสสารกิจ
7. นางสาวภาวิณี สินธุโคตร
8. นางสาวรุ่งทิพย์ เจริญศักดิ์
9. นางสาวเรวดี ศรีโกศล
10. นางวิภา วิวัฒน์เดชากุล

11. นางสาวสนธิ รัตรองใต้
12. นางสาวอาภาภรณ์ พิทักษ์วัฒนกุล
13. นางเปรมฤดี ศรีเงิน

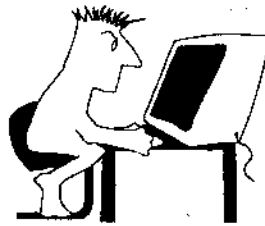
เชิญชวนนิสิตเก่าส่งข่าว

เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข่าวคราวความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ขอเชิญชวนศิษย์เก่าทุกท่าน ได้ส่งข่าวความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ทั้งทางด้านวิชาการและการเปลี่ยนแปลงสถานที่ทำงานให้ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ได้ทราบด้วยโดยส่งถึง ผศ.ดร. สุจิน บุตรดีสุวรรณ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 44000

☾ ☾ ☾ ☾ ☾ ☾ ☾ ☾ ☾ ☾

รังสรรค์คุณภาพ (Quality Creation) ในห้องสมุด

ศ.ดร.ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์*

ผู้บริหารต้องจัดการสารสนเทศเพื่อการบริการที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้า และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง หากการบริการไม่พึงประสงค์ของสังคมสิ่งแวดล้อมแล้ว จะเป็นการทำลายเศรษฐกิจทางอ้อม

ผู้เขียนได้อ่านบทความที่ Dr.Noriaki Kano (ศาสตราจารย์ หัวหน้าภาควิชาวิทยาศาสตร์ การบริหาร คณะวิศวกรรมศาสตร์ Science University of Tokyo) ความว่า ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จะเข้าสู่ยุคของการ รังสรรค์คุณภาพ (Quality Creation) ผู้เขียนสนใจคำนี้ทันทีก็นำคำว่า Creation มาเปิด Dictionary เพราะความต้องการที่จะทราบก็คืออะไรกันแน่เขาให้ความหมายของคำนี้ไว้ว่า รังสรรค์, รังสรรค์, ประดิษฐ์ขึ้น, สร้าง ฯลฯ ซึ่งผู้เขียนก็ศึกษาต่อไปอีกว่า เขานิยมใช้คำไหนกันแน่ปรากฏว่าในวงการธุรกิจเขาใช้คำว่า รังสรรค์คุณภาพ ในภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวเช่นนี้เราคงจะหนีไม่พ้นที่จะเกี่ยวพันกับวงธุรกิจ เราจึงจะขอเรียกคำนี้ว่า รังสรรค์คุณภาพในห้องสมุดเช่นเดียวกับ วงการธุรกิจที่เขาเรียกกันเราจะเริ่มต้นรังสรรค์คุณภาพในห้องสมุดเราดังนี้

ยุคแห่งการส่งเสริมคุณภาพของการจัดการทรัพยากรในห้องสมุด และการบริการที่มีคุณภาพแบ่งเป็น 3 ยุคด้วยกันคือ

* อติศาสตราจารย์ ระดับ 11 ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารานเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

* ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1. ยุคแห่งการควบคุมคุณภาพ
2. ยุคแห่งการจัดการคุณภาพ
3. ยุคแห่งการสร้างสรรค์คุณภาพ

1. ยุคแห่งการควบคุมคุณภาพ พ.ศ.2473-2513 ยุคนี้ห้องสมุดต้องจัดการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานที่ถูกกำหนดไว้ทั้งสิ้น เกณฑ์กำหนดถูกกำหนดมาจากแนวคิดของกลุ่มสถาบันที่ควบคุมดูแลคุณภาพ ในยุคนี้จึงถูกควบคุมให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่วางไว้

2. ยุคแห่งการจัดการคุณภาพ พ.ศ.2513-2523 ยุคนี้ห้องสมุดเริ่มรับทราบว่าการควบคุมคุณภาพด้วยเกณฑ์มาตรฐานนั้นผู้รับบริการจะได้รับไม่เพียงพอกับความต้องการเสียแล้ว เพราะถึงแม้ห้องสมุดจะทำตามเกณฑ์มาตรฐาน แต่การบริการที่ได้รับก็ไม่ตรงกับใจลูกค้าหรือผู้รับบริการ เนื่องจากเกณฑ์มาตรฐานอันเดียวกันจะนำไปใช้กับคนหลายพวกหลายกลุ่มหลายหมู่ไม่ได้ และผู้รับบริการจะได้รับเฉพาะหมู่เฉพาะเหล่าไม่เท่าเทียมกันแนวคิดที่จะจัดทรัพยากรตามความต้องการของสภาพสังคมสิ่งแวดล้อมจึงเกิดขึ้น จุดเน้นก็คือสนองความต้องการในการบริการผู้ใช้นั้นเอง

คุณภาพของทรัพยากรในยุคนี้จะต้องควบคุมโดยเกณฑ์มาตรฐานและยังจะต้องจัดการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้อีกด้วย

3. ยุคแห่งการสร้างสรรค์คุณภาพ (Quality Creation) (2523-ปัจจุบัน) แยกเป็น 3 ยุคย่อย คือ

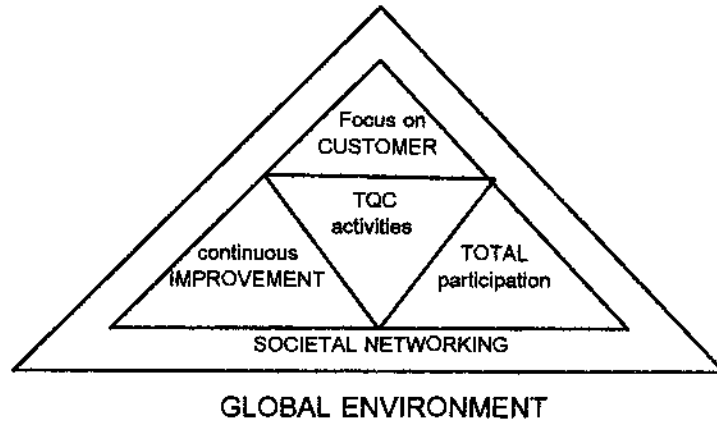
3.1 ยุคของการเริ่มต้นการเปลี่ยน

3.2 ยุค QC Tool

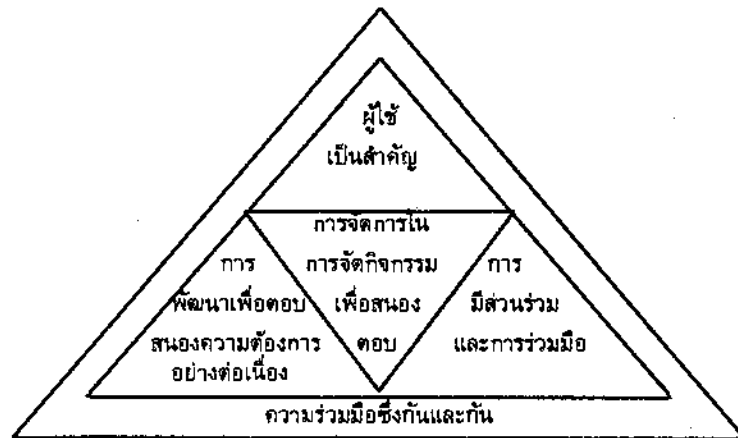
3.3 ยุคนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้

ยุคของการเริ่มต้นการเปลี่ยนแปลง ในยุคนี้เริ่มมีการวางแผนรวมกับการควบคุมคุณภาพ และนำผลการวิจัยมาใช้ประกอบบ้างในการจัดการและการดำเนินงานในห้องสมุด

ยุค QC Tool ระยะเวลาที่ถ้ามองแล้วห้องสมุดหลายแห่งคงไม่รู้ตัวแต่เราก็เริ่มปรับเปลี่ยนการจัดการและการบริการของเราตามแนวของนักธุรกิจ ตัวเราใช้การจัดการด้วยกิจกรรม QC circle ด้วยเช่นกัน ดังจะเห็นจากภาพ

ดัดแปลงใช้กับห้องสมุด

สภาพแวดล้อมในยุคโลกาภิวัตน์

ยุคนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพปรับเปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกสังคมสารสนเทศซึ่งมีอยู่ตลอดเวลาทำให้หน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับห้องสมุดในยุคปัจจุบันต้องเปลี่ยนแปลงสถานะภาพในการทำงาน กระบวนการจัดการดำเนินงาน การให้บริการเพื่อบริการกับลูกค้า และเป็นมิตรกับสังคมสิ่งแวดล้อมลูกค้าทั้งหลายที่อาศัยอยู่มากขึ้น

ดังนั้นห้องสมุดหรือผู้ให้บริการนอกจากจะจัดสรรทรัพยากรที่จะให้บริการเป็นไปตามมาตรฐานความต้องการของลูกค้า โดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้แล้ว ยังจะต้องมุ่งหวังให้ลูกค้าได้รับการบริการทั้งใกล้ตัว ใกล้ตัว ถูกต้อง ทันเวลาทุกสถานที่และยังจะต้องคำนึงถึงต้นทุนในการจัดสรรทรัพยากร และการบริการที่มีความเหมาะสมเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า ระบบ Network ระบบความร่วมมือมีมากขึ้น การจัดหาทรัพยากรเพื่อบริการต้องสอดคล้องกลมกลืนกับวัฒนธรรมขององค์กรมีมากขึ้น และตอบสนองความต้องการของสังคม สิ่งแวดล้อมและสังคมโลกมากขึ้น

และคาดเดากันว่าในปี 2543 จะเป็นปีที่มุ่งเน้นหรือเป็นยุคแห่งการรังสรรค์คุณภาพ (Quality Creation) อย่างแท้จริงและจริงจัง

ผู้จัดบริการในยุครังสรรค์คุณภาพนี้ต้อง

1. มุ่งเน้นผู้รับบริการเป็นหลัก กล่าวคือ ทรัพยากรและการบริการนั้นจะต้องมาจากมุมมองของผู้ใช้บริการเป็นหลัก ต้องตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หรือเรียกว่า Focus on Customer

2. ปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานและการบริการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผลผลิตหรือการบริการมีคุณภาพสูงขึ้น โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์หรือเรียกว่า Continuous Improvement by Using a Scientific Approach

3. ต้องให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วม คือ (Total Participation) เพื่อให้พลังความสามารถที่มีอยู่อย่างไม่จำกัดของทุกคนในองค์กรแสวงหากระบวนการทำงานเพื่อการนำไปสู่การบริการที่ดี และทันกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป

4. ต้องมีเครือข่ายทางสังคมเพื่อการเรียนรู้และร่วมมือซึ่งกันและกัน ทั้งภายในและภายนอกองค์กรหรือเรียกว่า Participate in Societal and Organizational Learning เพื่อการเรียนรู้สามารถหลีกเลี่ยงความล้มเหลวและผิดพลาดที่องค์กรอื่นเคยประสบเพื่อที่จะ

ทำให้สามารถนำมาเป็นบทเรียนปรับองค์กรของตนเพื่อการบริการที่นำไปสู่เป้าหมายได้ ตลอดจนการร่วมมือแลกเปลี่ยนวิธีการทางด้านทรัพยากรและการบริการร่วมกัน ให้เสมือนผู้รับบริการเป็นเจ้าของห้องสมุดทั่วโลกให้ได้ โดยมีบุคลากรเป็นตัวจักรสำคัญ และเทคโนโลยีเป็นเครื่องเสริม ซึ่งจะเป็นการให้บริการแบบรังสรรค์คุณภาพ เพื่อความอยู่รอดและเจริญเติบโตร่วมกันในยุคโลกแคบและไร้พรมแดน ชนชาติต่าง ๆ ในโลกได้รับรู้สารสนเทศในเวลารวดเร็วพร้อม ๆ กันทั่วโลก

นี่คือ รังสรรค์คุณภาพ ในวงการสารสนเทศ ดัดแปลงมาจาก สามารถ หงษ์วิไล "จากการควบคุมคุณภาพสู่การรังสรรค์คุณภาพ" วารสาร Quality. กันยายน - ตุลาคม 2540 ปีที่ 4 ฉบับที่ 21, หน้า 32-36.

ปริมาณศึกษาในงานบริการห้องสมุด

ณรงค์ ป้อมบุบผา

ความนำ

ห้องสมุด เป็นแหล่งสารสนเทศประเภทสถาบัน ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการเสาะแสวงหาทรัพยากรสารสนเทศที่มีคุณภาพและมีความเหมาะสมกับห้องสมุดแต่ละประเภท แล้วจัดระบบเก็บระบบค้นคืนที่มีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายเพื่อบริการผู้ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป้าหมายสูงสุดก็คือ ผู้ใช้ต้องได้รับประโยชน์ทางวิชาการจากห้องสมุดแห่งนั้น ๆ มากที่สุดเท่าที่จะมากได้นั่นเอง

ปริมาณศึกษาในงานบริการห้องสมุด

ภาพที่เห็นอยู่เป็นประจำในห้องสมุดแต่ละแห่งก็คือ มีผู้ใช้เดินเข้าออก เดินขวักไขว่ไปมา หรือนั่งอ่านนั่งชมนั่งดูเพื่อความรู้และความบันเทิงที่ได้รับจากวัสดุห้องสมุดแต่ละชนิด เห็นหนังสือกองโต ๆ รอนาเข้าชั้นวาง เห็นหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ หรือวัสดุห้องสมุดหลากชนิดวางอยู่บนโต๊ะ สภาพดังที่กล่าวนี้พอจะสรุปได้ว่า มีการเข้าใช้ประโยชน์จากห้องสมุด มีการใช้ประโยชน์จากวัสดุห้องสมุดแต่ละชนิดมากบ้างน้อยบ้าง แต่มักจะไม่มีหลักฐานยืนยันว่ามีปริมาณการใช้มากน้อยเพียงใด ทำให้ข้อมูลเพื่อการบริหารและพัฒนาห้องสมุดเลื่อนลอยไร้น้ำหนัก

ปริมาณศึกษาในงานบริการห้องสมุด คือวิธีดำเนินการเก็บรวบรวมปริมาณการใช้ประโยชน์จากวัสดุห้องสมุดแต่ละชนิดหรือแต่ละงานบริการของห้องสมุด ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการให้บริการห้องสมุดได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม อันจะนำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงงานบริการห้องสมุดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ใช้

* รองศาสตราจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารานเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
และที่ปรึกษาสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การออกแบบปริมาณศึกษาในงานบริการห้องสมุด

การศึกษาทางปริมาณในงานบริการห้องสมุดสามารถดำเนินการได้ตลอดเวลาที่ห้องสมุดให้บริการ ดังจะยกตัวอย่างต่อไปนี้

1. ปริมาณการเข้าใช้ห้องสมุด หมายถึงจำนวนครั้งที่ผู้เข้ามาใช้ห้องสมุด อาจระบุเป็นช่วงคาบเวลา เช่นเป็นรายชั่วโมง รายวัน รายเดือน รายปี ซึ่งจะได้มาโดยวิธีต่าง ๆ เช่น

1.1 จัดเจ้าหน้าที่นั่งชั่งเป็นรอยคะแนน

1.2 ติดตั้งประตูหมุนที่มีระบบนับ ซึ่งอาจจะบันทึกจำนวนโดยอัตโนมัติ หรือบันทึกจำนวนโดยเจ้าหน้าที่ตามคาบเวลาที่กำหนด

1.3 ติดตั้งเครื่องนับจำนวนแบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะบันทึกจำนวนได้โดยอัตโนมัติหรือเชื่อมกับระบบห้องสมุดอัตโนมัติเพื่อรีพอร์ตออกมาตามแบบฟอร์มที่กำหนด หรือบันทึกจำนวนโดยเจ้าหน้าที่ตามคาบเวลาที่กำหนด

2. ในห้องสมุดขนาดใหญ่ที่แบ่งงานบริการออกเป็นสัดส่วน เช่นมีห้องหนังสืออ้างอิง ห้องบริการวารสาร ห้องบริการหนังสือพิมพ์ ศูนย์เอกสารแห่งประเทศไทย (สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ศูนย์สารนิเทศอีสานสิรินธร (สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม) ศูนย์เอกสารล้านนา (สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่) เป็นต้น ห้องหรือส่วนบริการเฉพาะเช่นที่กล่าวนี้สามารถเก็บปริมาณการเข้าใช้ได้อย่างเฉพาะเจาะจง

3. ปริมาณการให้ยืมออกนอกห้องสมุด หมายถึงจำนวนวัสดุห้องสมุดที่มีผู้ยืมออกนอกห้องสมุด ซึ่งอาจจำแนกตามชนิดหรือประเภทของวัสดุ จำแนกตามเลขหมู่ จำแนกตามวัน เดือน ปี ซึ่งตามปกติห้องสมุดแต่ละแห่งจะมีสมุดบันทึกสถิติการให้ยืมออก หรืออาจรีพอร์ตจากฐานข้อมูลการให้ยืมในระบบออนไลน์ เช่น

3.1 ปริมาณการให้ยืมหนังสือ

3.2 ปริมาณการให้ยืมวารสาร

3.3 ปริมาณการให้ยืมหนังสือพิมพ์

3.4 ปริมาณการให้ยืมวัสดุไม่ตีพิมพ์ (ซึ่งอาจจำแนกเป็นรายชนิดอีกก็ได้)

3.5 ปริมาณการให้ยืมจุลสาร

3.6 ปริมาณการให้ยืมกฤตภาค

3.7 ปริมาณการให้ยืมโปรแกรมหรือฐานข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์

3.8 ปริมาณการให้ยืมวัสดุชนิดอื่น ๆ ตามที่ห้องสมุดแต่ละแห่งมีให้บริการ

4. ปริมาณการใช้วัสดุภายในห้องสมุด หมายถึงจำนวนวัสดุห้องสมุดที่มีผู้นำจากที่เก็บหรือชั้นวางออกมาใช้ประโยชน์ ปริมาณศึกษาในข้อนี้มักจะถูกมองข้าม ถูกละเลย หรืออาจจะนึกไม่ถึง ทั้ง ๆ ที่ปริมาณการใช้ประโยชน์ภายในห้องสมุดดังกล่าวนี้มีไม่น้อยไปกว่าการให้บริการยืมออกนอกห้องสมุด หรืออาจกล่าวได้ว่าการใช้ประโยชน์ภายในห้องสมุดมีปริมาณมากกว่าการยืมออกนอกห้องสมุด โดยเฉพาะวัสดุบางชนิดเช่นวารสาร หนังสือพิมพ์ ฯลฯ การเก็บปริมาณการใช้ อาจทำได้ดังนี้

4.1 หนังสือหมุนเวียนทั่วไป ปริมาณการให้ยืมออกนอกห้องสมุดนั้น ทุกห้องสมุดทำสถิติไว้เป็นอย่างดี แต่มักลืมนำปริมาณการใช้หนังสือเหล่านี้ภายในห้องสมุดก็มีเป็นจำนวนมากเพื่อให้ทราบจำนวนการใช้หนังสือภายในห้องสมุดอย่างเป็นรูปธรรม อาจทำได้โดย

ติดแผ่นกระดาษบันทึกแล้วขีดรอยคะแนนทุกครั้งที่น่าหนังสือเล่มหนึ่ง ๆ กลับขึ้นชั้นวาง (หมายถึงหนังสือที่ผู้ใช้วางไว้บนโต๊ะอ่าน หรือวางไว้ในชั้นพักหนังสือ) ทั้งนี้อาจออกแบบแผ่นกระดาษบันทึกเป็นรายวัน รายเดือน รายปี เพื่อใช้ศึกษาปริมาณความถี่ในแต่ละคาบ

4.2 หนังสืออ้างอิง เป็นหนังสือที่ไม่อนุญาตให้ยืมออกนอกห้องสมุด จึงมักจะไม่มียุทธศาสตร์การใช้ประโยชน์เป็นปริมาณให้เห็นเป็นรูปธรรม ซึ่งก็ทำได้โดยการติดแผ่นกระดาษบันทึกแล้วขีดรอยคะแนนทุกครั้งที่น่าหนังสือเล่มหนึ่ง ๆ กลับขึ้นชั้นวาง โดยอาจออกแบบแผ่นกระดาษบันทึกเป็นรายชั่วโมง รายวัน รายเดือน รายปี เพื่อใช้ศึกษาปริมาณความถี่ในแต่ละคาบ

4.3 วารสาร โดยทั่วไปห้องสมุดไม่อนุญาตให้ยืมวารสารใหม่และวารสารเย็บเล่มออกนอกห้องสมุดก็จะมีสถิติปริมาณการใช้ประโยชน์ให้เห็นเป็นรูปธรรม จึงควรติดแผ่นกระดาษบันทึกแล้วขีดรอยคะแนนทุกครั้งที่น่าวารสารเล่มหนึ่ง ๆ กลับขึ้นชั้นวาง ทั้งนี้อาจออกแบบแผ่นกระดาษบันทึกเป็นรายชั่วโมง รายวัน รายเดือน รายปี เพื่อใช้ศึกษาปริมาณความถี่ในแต่ละคาบ

4.4 หนังสือพิมพ์ เป็นวัสดุห้องสมุดที่มีความหนาแน่นของการใช้ประโยชน์สูงมาก เมื่อเปรียบเทียบกับระยะเวลาที่นำมาใช้งาน จึงมีปัญหาในการบันทึกปริมาณการใช้ เจ้าหน้าที่ที่คอยเก็บและขีดรอยคะแนนจะต้องมีอย่างเพียงพอ หรืออาจต้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้หนังสือพิมพ์ช่วยขีดรอยคะแนนเมื่อนำหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง ๆ ไปใช้ ทั้งนี้ควรออกแบบแผ่นกระดาษบันทึกเป็นรายชั่วโมงและรายวัน เพื่อใช้ศึกษาปริมาณความถี่ในแต่ละคาบ

4.5 วัสดุไม้ตีพิมพ์ ควรแยกบันทึกรอยคะแนนการให้ยืมเป็นรายชนิด และเป็นคาบเวลารายชั่วโมง รายวัน รายเดือน รายปี เป็นต้น

5. ปริมาณการให้บริการเฉพาะด้าน เช่น บริการช่วยค้นคว้า บริการฐานข้อมูล ซีดี-รอม บริการอินเทอร์เน็ตชนิดต่าง ๆ บริการ OPAC บริการสารสนเทศเคลื่อนที่ บริการสารสนเทศเพื่อชุมชน ฯลฯ ควรบันทึกปริมาณการปฏิบัติงานอย่างละเอียดตามแต่ประเภทของงานบริการนั้น เช่น

5.1 วัน เดือน ปี และเวลาที่ให้บริการ

5.2 เรื่องที่ให้บริการ รายละเอียดของผู้ใช้บริการ วิธีให้บริการ ผลการให้บริการ

5.3 สถานที่ที่ให้บริการ ระยะทาง และพาหนะเดินทาง

5.4 กลุ่มเป้าหมาย หมายถึงประเภทและจำนวนของผู้เข้าใช้บริการ

5.5 รายละเอียดในการให้บริการ เช่นจำนวนหรือรายนามบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน ชนิดและจำนวนของวัสดุห้องสมุดและอุปกรณ์โสตทัศนวัสดุที่นำไปให้บริการ จำนวนและแหล่งงบประมาณที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

5.6 สรุปผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนอุปสรรคหรือปัญหาในการดำเนินงาน

5.7 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงาน

บทสรุป

ดังกล่าวมาเป็นเพียงตัวอย่างการทำปริมาณศึกษาในงานบริการห้องสมุด ซึ่งห้องสมุดบางแห่งอาจทำได้น้อยหรือมากกว่านี้ ทั้งนี้ตามแต่ความเหมาะสมและความพร้อมเป็นแห่ง ๆ ไป ผลจากการทำปริมาณศึกษานี้ ห้องสมุดจะได้สถิติจำนวนการให้บริการอย่างเป็นรูปธรรม และอย่างเป็นระเบียบเป็นระบบ สามารถนำมาวิเคราะห์หรืออ้างอิงเป็นเหตุเป็นผลในการบริหารงานระดับสูงขึ้นมา เช่นการตั้งงบประมาณประจำปี การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ การวางแผนพัฒนาหน่วยงานบุคลากร ตลอดจนใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานบริการห้องสมุดแต่ละส่วน ให้บังเกิดประสิทธิผลสูงยิ่งขึ้นต่อไป

ผลการปฏิบัติงาน โครงการชุดความรู้สู่ชนบท ปี 2540

สายใจ ชูปลา *

โครงการชุดความรู้สู่ชนบท มีวัตถุประสงค์ เพื่อจัดบริการสื่อสารสนเทศที่เหมาะสมตามความสนใจและความต้องการของประชาชน ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการอ่าน และนำความรู้จากการอ่านไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว และชุมชน กลุ่มเป้าหมายที่ให้บริการมี 4 หมู่บ้าน 4 โรงเรียน ซึ่งอยู่ในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยให้บริการส่งเสริมการอ่านด้วยชุดส่งเสริมความรู้ และยืมความรู้ ซึ่งมีการหมุนเวียนได้อ่านจำนวน 3 ครั้ง ๆ ละ 20 ชุด และให้เวลาในการยืมอ่านครั้งละ 20 วัน และทุก 20 วัน จะมีการประเมินผลการใช้บริการของผู้อ่านเพื่อนำผลการประเมินมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขสื่อสารสนเทศให้มีความสมบูรณ์และตรงตามความต้องการของประชาชนมากที่สุด

ผลการปฏิบัติงาน

1.ในเชิงปริมาณ

ฝ่ายพัฒนาสารสนเทศเพื่อบริการชุมชน สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน เพื่อส่งเสริมการอ่านและการป้องกันการลืมนหนังสือของประชาชน ตลอดทั้งเป็นสื่อกลางในการรวบรวมและให้บริการด้านความรู้ที่ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ให้แก่ประชาชนในชนบทที่ด้อยโอกาสในการรับข่าวสารหรือขาดแคลนหนังสือ สื่อสารสนเทศต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในยุคสังคมข่าวสาร ด้วยการให้บริการภายใต้ "โครงการชุดความรู้ สู่ชนบท" รวมทั้งสิ้น 4 หมู่บ้าน 4 โรงเรียน แยกรายละเอียดดังนี้

1.1 หมู่บ้าน

1.1.1 หมู่บ้านโสกยาง หมู่ที่ 15 ตำบลหนองแสง อำเภอกวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม มีประชากรชายและหญิง จำนวน 612 คน

1.1.2 หมู่บ้านกระยอม หมู่ที่ 17 ตำบลหนองแสง อำเภอกวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม มีประชากรชายและหญิง จำนวน 573 คน

* หัวหน้าฝ่ายพัฒนาสารสนเทศเพื่อบริการชุมชน สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1.1.3 หมู่บ้านแดงน้อย หมู่ที่ 2 ตำบลกำพี้ อำเภอบริบูรณ์ จังหวัดมหาสารคาม มีประชากรชายและหญิง จำนวน 405 คน

1.1.4 หมู่บ้านสกลไผ่ หมู่ที่ 4 ตำบลกำพี้ อำเภอบริบูรณ์ จังหวัดมหาสารคาม มีประชากรชายและหญิง จำนวน 502 คน

1.2 โรงเรียน

1.2.1 โรงเรียนบ้านโสกยาง เป็นโรงเรียนประจำหมู่บ้านโสกยาง ตำบลหนองแสง อำเภอกวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม มีคณะครู - อาจารย์ จำนวน 9 คน นักเรียนชายและหญิง จำนวน 86 คน และนักการภารโรง 1 คน

1.2.2 โรงเรียนบ้านกระยอม เป็นโรงเรียนประจำหมู่บ้านกระยอมและหมู่บ้านหนองเต็น ตำบลหนองแสง อำเภอกวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม มีคณะครู - อาจารย์ จำนวน 12 คน นักเรียนชายและนักเรียนหญิง จำนวน 228 คน และนักการภารโรง 1 คน

1.2.3 โรงเรียนบ้านแดงน้อย เป็นโรงเรียนประจำหมู่บ้านแดงน้อย ตำบลกำพี้ อำเภอบริบูรณ์ จังหวัดมหาสารคาม มีคณะครู - อาจารย์ จำนวน 6 คน นักเรียน ชายและหญิง จำนวน 61 คน และนักการภารโรง 1 คน

1.2.4 โรงเรียนบ้านสกลไผ่ เป็นโรงเรียนประจำหมู่บ้านสกลไผ่ ตำบลกำพี้ อำเภอบริบูรณ์ จังหวัดมหาสารคาม มีคณะครู - อาจารย์ จำนวน 6 คน นักเรียนชายและหญิง จำนวน 102 คนและนักการภารโรง 1 คน

โครงการชุดความรู้สู่ชุมชน สามารถให้บริการเพื่อส่งเสริมการอ่านและกระตุ้นให้นักเรียน ครู-อาจารย์ และประชาชนในชนบทรู้จักแสวงหาความรู้ที่เป็นประโยชน์ และรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการอ่าน ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ครู-อาจารย์ และประชาชนในชนบทได้ในระดับหนึ่ง เนื่องจากโครงการฯ นี้ช่วยให้ทุกคนรักการอ่านและอ่านต่อเนื่อง จึงมีการประเมินผลทุกครั้งที่ให้บริการเพื่อดูว่านักเรียน ครู-อาจารย์ และประชาชนในพื้นที่เป้าหมายมีความสนใจและรักการอ่านมากขึ้นเพียงใด หลังจากนั้นนำข้อมูลมาพิจารณาหาแนวทางการให้บริการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้พื้นที่เป้าหมายใดให้ความสนใจและรักการอ่าน (ซึ่งดูได้จากสถิติการยืม - คืน การสมัครสมาชิกการใช้บริการ) ฝ่ายพัฒนาสารสนเทศเพื่อบริการชุมชน สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จะได้จัดบริการเพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่องตลอดไป และในขณะเดียวกันก็ขยายพื้นที่ให้บริการเพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน

2. ในเชิงคุณภาพ

ประชาชนในชนบทยังด้อยโอกาสทางการศึกษา และให้ความสำคัญต่อการอ่านน้อยมาก ทั้งนี้อาจมีปัจจัยหลายด้าน เช่น ในชนบทยังขาดข้อมูลข่าวสารหรือสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยตรง หรืออาจเป็นเพราะไม่มีเวลาอ่านข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ เนื่องจากต้องใช้เวลา

ในการทำงานหาเลี้ยงครอบครัว ฯลฯ โครงการชุดความรู้สู่ชนบทเป็นโครงการที่ศึกษาข้อมูลจากความต้องการของประชาชนด้านต่าง ๆ และเพื่อเป็นการส่งเสริมการอ่านให้แก่ประชาชนในชนบทจึงได้จัดโครงการชุดความรู้สู่ชนบท บริการให้กับประชาชนในชนบท 2 รูปแบบคือ

2.1 ชุดส่งเสริมความรู้สู่ชนบทที่เป็นกล่อง ภายในบรรจุหนังสือ แผ่นพับ ภาพ และสื่อต่าง ๆ โดยแต่ละกล่องมีหัวเรื่องกำกับไว้อย่างชัดเจน และภายในฝาเปิด-ปิด แต่ละกล่องจะมีรายการหนังสือ แผ่นพับ ภาพ และสื่ออื่น ๆ ซึ่งฝ่ายพัฒนาสารสนเทศเพื่อบริการชุมชน สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้จัดทำไว้หลากหลาย ผู้อ่านสามารถเลือกอ่านได้ตามความสนใจและความต้องการ มีให้เลือกทั้งวัยเด็ก ผู้ใหญ่และวัยชรา เช่น การ์ตูนสร้างสรรค์ นิทานสำหรับเด็ก การวางแผนครอบครัว ยาเสพติด การเลี้ยงสุกร การเพาะเห็ด การเตรียมใจสู่วัยสูงอายุ ธรรมะเพื่อชีวิต เป็นต้น ชุดส่งเสริมความรู้สู่ชนบทเหล่านี้จะให้บริการไว้ ณ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน โดยมีกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านรับผิดชอบในการยืม-คืน และจะมีการหมุนเวียนชุดส่งเสริมความรู้สู่ชนบททุก 20 วัน เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสอ่านหนังสือ ข่าวสารหรือสารสนเทศที่หลากหลายตามความสนใจและความต้องการ และเพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้แก่ประชาชนในอันที่จะนำความรู้ต่าง ๆ จากการอ่านมาพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของตนเอง ครอบครัว และชุมชนให้อยู่ดีกินดี มีความสุข และทำมาหาเลี้ยงชีพได้

2.2 ย่อมความรู้ เป็นรูปแบบการส่งเสริมการอ่านอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเหมาะกับเด็กนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในชนบท และยังเป็นประโยชน์สำหรับครู-อาจารย์ผู้สอนในการศึกษาหาความรู้จากการอ่านหนังสือในยามความรู้อ่านที่จัดให้บริการ เพื่อประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน ทั้งนี้ย่อมความรู้จะแยกตามหัวเรื่องต่าง ๆ ซึ่งนักเรียนและครู-อาจารย์สามารถเลือกอ่านได้ตามความสนใจ ฝ่ายพัฒนาสารสนเทศเพื่อบริการชุมชน สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จะนำย่อมความรู้ซึ่งประกอบด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน หนังสือประกอบการเรียนวิชาต่าง ๆ หนังสือทั่วไป โดยให้บริการไว้ ณ ห้องสมุดของโรงเรียน มีบรรณารักษ์เป็นผู้รับผิดชอบในการบริการยืม-คืน ตลอดทั้งการให้บริการนำย่อมความรู้ไปอ่านที่บ้านได้ด้วย ทั้งนี้มีกำหนดวันให้บริการเช่นเดียวกับชุดส่งเสริมความรู้สู่ชนบท กล่าวคือให้บริการครั้งละ 20 วัน ๆ ละ 20 ใบ หลังจากนั้นก็นำย่อมความรู้ชุดใหม่มาเปลี่ยนให้ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนและครู อาจารย์ได้มีโอกาสอ่านหนังสือที่หลากหลายและบริการตามความสนใจและความต้องการ เพื่อเสริมความรู้และประสบการณ์ให้กับนักเรียน ครู-อาจารย์ และเหตุผลอีกประการหนึ่งคือเพื่อสร้างนิสัยให้นักเรียน ครู-อาจารย์ รักการอ่านและการค้นคว้าด้วยตนเอง ตลอดทั้งให้โอกาสแก่นักเรียน ครู-อาจารย์ในโรงเรียนซึ่งอยู่ห่างไกลความเจริญ ขาดหนังสือ สื่อสารสนเทศที่ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ ได้มี

โอกาสศึกษาหาความรู้อันจะบังเกิดผลดีต่อการเรียนการสอน และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ความสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่วางไว้ ประโยชน์หรือจุดเด่นของการปฏิบัติงาน ปัญหาหรืออุปสรรคและข้อเสนอแนะจากการประเมิน “โครงการชุดความรู้สู่ชุมชน” เป็นระยะ ๆ ซึ่งจะกระทำทุกครั้งที่ให้บริการ ทำให้ทราบว่าควรให้บริการเพื่อส่งเสริมการอ่านสำหรับประชาชนในหมู่บ้านมีข้อจำกัดพอสรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารหมู่บ้านอันประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีความแตกต่างกันในวิสัยทัศน์แห่งยุคสังคมนวัตกรรม กล่าวคือ บางคนกระตือรือร้นและเห็นความสำคัญของการอ่านก็จะประชาสัมพันธ์ให้ลูกบ้านของตนทราบและลูกบ้านคนใดกำลังประกอบอาชีพอะไร ที่สัมพันธ์กับเรื่องที่น่าไปให้บริการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะนำไปให้ลูกบ้านผู้นั้นทันที กรณีที่ผู้นำชุมชนสามารถนำลูกบ้านให้รักการอ่าน ถือเป็นแบบอย่างที่ดีสมควรให้บริการอย่างต่อเนื่องในทางตรงกันข้ามหากผู้นำไม่เห็นความสำคัญของการอ่านก็ไม่สนใจและเก็บวางไว้ไม่ประชาสัมพันธ์ให้ลูกบ้านทราบไม่มีการให้ลูกบ้านยืมไปอ่านเลยก็มี กรณีนี้ควรพิจารณาและงดให้บริการในโอกาสต่อไป

2. นักเรียน ครู-อาจารย์ในโรงเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ ส่วนมากมีความพอใจและอยากให้โครงการนี้ บริการเพื่อส่งเสริมการอ่านให้แก่นักเรียน ครู - อาจารย์ตลอดไป เนื่องจากทางโรงเรียนไม่มีหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนและครู-อาจารย์ (ไม่มีงบประมาณจัดซื้อ) ขาดความรู้ทางวิชาการสาขาวิชาต่าง ๆ หนังสืออ่านประกอบ นิทานสำหรับเด็กตลอดจนหนังสือให้ความบันเทิงและส่งเสริมความริเริ่มสร้างสรรค์ ทำให้ได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น

สรุปได้ว่า โครงการชุดความรู้สู่ชุมชน ซึ่งประกอบด้วย ชุดส่งเสริมความรู้สู่ชุมชนที่ให้บริการสำหรับประชาชนในหมู่บ้าน และถ่ายทอดความรู้ซึ่งให้บริการสำหรับนักเรียนและครู-อาจารย์ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในชนบทได้รับความสนใจ และยังคงมีความต้องการให้บริการอย่างต่อเนื่องและตลอดไป

ปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติงาน

1. บางหมู่บ้าน กำนันผู้ใหญ่บ้าน ขาดความรับผิดชอบในการให้บริการยืม - คืน ชุดส่งเสริมความรู้สู่ชุมชน ทำให้หนังสือ สื่อ สารสนเทศในกล่องที่ให้บริการเกิดการสูญหาย ต้องนัดวันมาเก็บภายหลังทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น

2. ช่วงฤดูทำนามีปัญหาในการให้บริการเพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมาก เนื่องจากชาวบ้านต้องเร่งรีบในการทำงาน และเหนือต่อการทำงานจึงไม่ค่อยมีเวลาว่างพอที่จะหาเวลาไปหาความรู้จากชุดส่งเสริมความรู้สู่ชุมชนได้เท่าที่ควร

3. บางหมู่บ้าน ยังไม่เห็นความสำคัญของการอ่านว่ามีประโยชน์อย่างไร (โดยเฉพาะผู้นำของชาวบ้าน) ซึ่งรับชุดส่งเสริมความรู้สู่ชนบทแล้วเก็บไว้อย่างดี มิได้ให้บริการแก่ผู้ใดเลย ทำให้ชาวบ้านในชุมชนนั้น ๆ เสียโอกาส

สรุปความคิดเห็นจากอาจารย์ใหญ่

เป็นโครงการที่ดีมากโครงการหนึ่ง เหมาะสำหรับสถานการณ์และชุมชนชนบทที่อยู่ห่างไกลจากความเจริญและความไม่พร้อมด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับแหล่งสรรพความรู้ในอันที่จะเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้แก่เด็ก ถ้าหากได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอก็จะช่วยจุดประกายทางด้านปัญญาให้แก่เด็กในชนบทได้มีโอกาสทัดเทียมกับเด็กในถิ่นอื่น ๆ ที่เจริญแล้วต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ชาวบ้านเสนอแนะให้โครงการชุดความรู้สู่ชนบท ควรนำมาให้บริการในช่วงฤดูร้อน หรือช่วงที่ไม่ได้ทำนาจะได้ประโยชน์มากเพราะชาวบ้านมีเวลาว่างและอาจใช้เวลาว่างนี้ให้เป็นประโยชน์ในการอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเอง

2. นักเรียนให้ความสนใจในการให้บริการยืมความรู้อย่างมาก โดยเฉพาะหนังสือซึ่งมีภาพประกอบ จึงขอเสนอแนะให้โครงการนี้พิจารณาจัดหนังสือส่งเสริมการอ่านซึ่งมีภาพประกอบบริการให้เด็กในโรงเรียน

3. อยากให้โครงการชุดส่งเสริมความรู้สู่ชนบท มาจัดบริการเพื่อส่งเสริมการอ่านให้กับโรงเรียนทุกเดือน

4. โรงเรียนมีความต้องการให้สำนักวิทยบริการจัดอบรมครูประจำห้องสมุดของโรงเรียน

5. คณะครู และนักเรียนมีความสนใจต่อการจัดกิจกรรมของโครงการนี้มาก อยากให้จัดกิจกรรมนี้อย่างต่อเนื่องเพื่อจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนต่อไป

6. นักเรียนมีความสนใจในการอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม หลังจากได้รับบริการยืมความรู้เพื่อส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็ก

**สรุปการสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
ครั้งที่ 15
เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศ
ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา**

ดร. สุรทอง ศรีสะอาด

การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์ส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาของไทยต้องปรับตัวให้ทันกระแสของการเปลี่ยนแปลง สถาบันอุดมศึกษาจะต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพสูงขึ้นจนสามารถแข่งกับต่างประเทศได้ การพัฒนาคุณภาพของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาให้มีคุณภาพในด้านต่างๆ สูงยิ่งขึ้น เป็นการยกระดับคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาด้วยอีกทางหนึ่ง การสัมมนาทางวิชาการเป็นกิจกรรมสำคัญที่ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น แบ่งปัน แลกเปลี่ยนความรู้ ตลอดจนมุมมองต่างๆ ในหัวข้อที่อยู่ในความสนใจและเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน ซึ่งจะช่วยให้ได้แนวทางที่จะนำไปบริหารความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาสู่ความเป็นเลิศต่อไป

การสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาครั้งที่ 15 เรื่อง "ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา" จัดโดย สำนักวิทยบริการ และ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ร่วมกับคณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย มีกำหนดเวลา 3 วัน ประกอบด้วยการประชุมทางวิชาการ 2 วัน ระหว่างวันที่ 26-27 พฤศจิกายน 2540 ณ โรงแรมโฆษะ จังหวัดขอนแก่น และวันที่ 28 พฤศจิกายน 2540 เป็นการทัศนศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเยี่ยมชมงานห้องสมุดคามอัครยาศัย ซึ่งแบ่งได้ตามกลุ่มผู้สนใจเป็น 4 สายคือ สายที่ 1 ขอนแก่น - หนองคาย สายที่ 2 ขอนแก่น-มุกดาหาร สายที่ 3 ขอนแก่น-บุรีรัมย์ และสายที่ 4 ขอนแก่น- เวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

วัตถุประสงค์ของการสัมมนา

เพื่อให้บุคลากรห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาห้องสมุด ในระดับที่สามารถนำไปใช้กับระบบงานห้องสมุดที่ตนเองปฏิบัติงาน

วิทยากร

การสัมมนาครั้งนี้ได้รับเกียรติจากผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นวิทยากร เขียนบทความประกอบการสัมมนา และร่วมการบรรยายอภิปราย ดำเนินการอภิปราย ตลอดจนตอบปัญหาในหัวข้อต่างๆ ของผู้เข้าร่วมสัมมนารวมทั้งสิ้น 22 ท่าน

ผู้เข้าร่วมการสัมมนา

การสัมมนาครั้งนี้มีผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมสัมมนาจำนวนทั้งสิ้น 177 คน ประกอบด้วยผู้บริหาร ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา บรรณารักษ์ นักเอกสารสนเทศ อาจารย์ นักวิชาการ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน จากห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน นิสิตบัณฑิตศึกษาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ และผู้สนใจทั่วไป

หัวข้อและขอบเขตการสัมมนา

1. ความเป็นเลิศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
3. แนวคิดในการพัฒนาบุคลากรห้องสมุด
4. แนวคิดในการนำห้องสมุดสู่ความเป็นเลิศ
5. แนวคิดในการบริการห้องสมุดสู่ความเป็นเลิศ

พิธีเปิดการสัมมนาและการบรรยายพิเศษเรื่อง “ความเป็นเลิศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา”

ศาสตราจารย์ ดร. จวีลักษณ์ บุญยะกาญจน เป็นผู้กล่าวรายงานต่อปลัดทบวงมหาวิทยาลัย เกี่ยวกับ ความเป็นมาของการจัดสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา หลักการ เหตุผลและวัตถุประสงค์ในการสัมมนา ลักษณะของการสัมมนาในครั้งนี้ และเรียนเชิญปลัดทบวงมหาวิทยาลัยกล่าวเปิดการสัมมนาและบรรยายพิเศษเรื่อง ความเป็นเลิศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. วันชัย ศิริชนะ รองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย กล่าวเปิดการสัมมนาและบรรยายพิเศษ ความโดยสรุปว่า การจัดสัมมนาเพื่อศึกษาหาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของห้องสมุดให้ไปสู่ความเป็นเลิศนั้น เป็นสิ่งที่น่ายินดีอย่างยิ่ง เพราะผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จะได้ร่วมมือกันเตรียมการ ปรับเปลี่ยนยุทธวิธีการดำเนินงาน เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการให้ได้มากที่สุด รวมทั้งให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง และความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่

การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาห้องสมุดนั้น จะต้องยึดสถานการณ์เป็นหลักและสภาพปัญหาเป็นตัวประกอบ ทำการศึกษาสภาพแวดล้อม (Environmental Scanning) ให้ถ่องแท้ ชัดเจน พัฒนาจุดอ่อน ส่งเสริมจุดแข็ง ทบทวน จัดระบบองค์กรใหม่ (reoperate) ทบทวนการจัดระบบบริหารใหม่ ทบทวนการจัดลำดับความสำคัญของการใช้จ่ายทรัพยากรต่างๆ ในภาวะเศรษฐกิจช่วงนี้ การขอเงินมาพัฒนาห้องสมุดโดยตรงนั้นเกือบจะเป็นไปไม่ได้ทำอย่างไรจะใช้สิ่งที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ ความประหยัด ความคล่องตัว การใช้เวลาน้อยลง การใช้ทรัพยากรร่วมกัน นับว่าเป็นมาตรการระยะสั้น แต่มาตรการระยะยาวคือ - ระบบเครือข่ายห้องสมุดอัตโนมัติในประเทศไทย ที่ได้รับการพัฒนาไปจนกระทั่งถึงจุดสูงสุด - ความสัมพันธ์ที่ติดต่อกัน และสามารถแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ต่างๆ ซึ่งกันและกันอย่างสะดวกในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ - ห้องสมุดมีความทันสมัย มีระบบการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้เป็นที่ค้นคว้าได้เป็นอย่างดี มี ห้องสมุดเฉพาะในบางเรื่องคล้ายกับ Center of Assurance ของการเรียนการสอนวิชาการต่างๆ ส่วนบรรณารักษ์และบุคลากรในห้องสมุดได้รับการพัฒนา ความก้าวหน้าในอาชีพในเชิงของค่าตอบแทน สถานะภาพของการเป็นนักวิชาการในสายของตัวเองได้

การอภิปรายเรื่อง “ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา” โดย รศ. ดร. ภาวิฑู ทองโรจน์ ดร. พานิช เหล่าศิริรัตน์ และรศ. ชุตติมา สัจจามันท์ ดำเนินการอภิปรายโดย รศ. ดร. จีรวรรณ ภักดีบุตร สรุปความว่า ห้องสมุดเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่บ่งบอกถึง ความเอาใจจริงเอาใจทางวิชาการและคุณภาพของการจัดการศึกษาโดยมหาวิทยาลัยนั้นๆ การพัฒนาห้องสมุดมีอยู่ 2 ส่วน คือ รูปแบบห้องสมุดที่ผู้ใช้เข้าใช้เข้าถึงได้โดยง่าย และตัวเนื้อหาที่อยู่ในห้องสมุดมีความทันสมัย ครบถ้วน ถ้าผู้ใช้ไม่ได้ความครบถ้วนในด้านเนื้อหาจะเป็นจุดบกพร่องที่ทำให้ผู้ใช้ไม่พอใจซึ่งจะเป็นจุดจบของห้องสมุดกลาง

ทิศทางต่อไปของห้องสมุดในอนาคต ต้องกำหนดวิสัยทัศน์ห้องสมุดให้ชัดเจน พัฒนาสื่อต่างๆ ให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสามารถที่จะสืบค้นได้จากทุกหนทุกแห่ง ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ต้องคำนึงถึงคนเป็นหลักที่จะมาจัดการเทคโนโลยีเพื่อหาทางใช้ทรัพยากรร่วมกัน เทคโนโลยีเป็นเพียงส่วนเสริมเท่านั้น ไม่ใช่เอาเทคโนโลยีไปใช้แทนตน

ส่วนความเป็นเลิศของห้องสมุดมี 2 ประเด็น อะไรคือความเป็นเลิศ และอะไรคือยุทธศาสตร์ ความเป็นเลิศรูปแบบใหม่มองได้จากผลผลิตที่เป็นเลิศ -ระบบและบริการเป็นเลิศ -จิตสำนึกเป็นเลิศ ส่วนยุทธศาสตร์ นั้นต้องรู้เขา รู้เรา นั่นคือรู้จักผู้ใช้ ความต้องการบริการและความคาดหวังของผู้ใช้ รู้เรา หมายถึง รู้บุคลากรในห้องสมุด รู้องค์กร รู้สภาพสังคมการศึกษา แล้วก้าวออกมาจากพรมแดนเก่าสู่ความคิดใหม่ ทักษะใหม่ พฤติกรรมการทำงานและการให้บริการในรูปแบบใหม่ รวมทั้งการวัดและประเมินผลในแนวใหม่ด้วย

การอภิปรายเรื่อง “การพัฒนาบุคลากรห้องสมุด” โดย รศ. ดร. ทองอินทร์ วงศ์โสธร นายเชษฐ บุญประเทือง และนายชูพงศ์ เศรษฐจินดา ดำเนินการอภิปรายโดย รศ. ประภาวดี สืบสนธิ์ สรุปความได้ว่า ทำอย่างไรจึงจะสามารถรับคนที่มีความรู้ความสามารถมาเป็นบรรณารักษ์ให้มากขึ้น กรอบอัตรากำลังควรจะเป็นกว้างสำหรับการพัฒนาบุคลากร ทำให้ทุกงานสามารถก้าวไปสู่ความสำเร็จได้เหมือนกัน เรื่องแรงจูงใจในด้านของค่าตอบแทน ค่าสมนาคุณ การยอมรับในสังคม ความสำเร็จ ความชอบทั้งหลายบรรณารักษ์จะถูกมองข้าม ทำอย่างไรจะพัฒนาบุคลากรได้ง่ายและให้ความยุติธรรม ซึ่งควรต้องมีการพัฒนาร่วมกัน และเปิดทางเดินให้กว้าง การพัฒนาบุคลากรของห้องสมุดควรได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา และตัวบรรณารักษ์เองจะต้องพัฒนาศักยภาพของตนเองให้เต็มที่ พัฒนาทั้งโอกาส การปรับปรุงการทำงานการพัฒนาการให้บริการทุกๆ ด้านพร้อมกัน และพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคทุกส่วน

การอภิปรายเรื่อง “การนำห้องสมุดสู่ความเป็นเลิศ” โดย นายอภัย ประกอบผล ดร. ยรรยง เต็งอำนวย รศ. นันทา วิฑูฒิตักดิ์ และผศ. ยุพดี ต่อบุณย์ศุภชัย ดำเนินการอภิปรายโดย รศ. กุลธิดา ห้วมสุข สรุปความว่า การนำห้องสมุดสู่ความเป็นเลิศ อยู่ที่การจัดให้เกิดโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศทันสมัย ที่จะช่วยให้เกิดระบบห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ให้สามารถใช้ประโยชน์ในการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัย สามารถเข้าถึงบริการได้มากที่สุด ไร้ขีดจำกัด เรื่องเวลา ทรัพยากร และสถานที่ มีความร่วมมือสร้างเครือข่ายและการใช้ทรัพยากรร่วมกัน มีระบบการบริหารจัดการที่ดี ประกันคุณภาพการศึกษาและการควบคุมคุณภาพ และทำการประเมินจากบุคลากรภายนอกอย่างต่อเนื่อง

การบรรยายเรื่อง “การพัฒนางบประมาณเพื่อความเป็นเลิศของห้องสมุด” โดย นายสมนึก พิมลเสถียร ผู้อำนวยการสำนักวิเคราะห์งบประมาณด้านการศึกษา สำนักงบประมาณ สรุปความว่า ข้อจำกัดในฐานะการเงินในอนาคต ซึ่งวิกฤตพอสมควร รัฐบาลต้องเลือกลงทุนในสิ่งที่ให้ประโยชน์สูงสุด และจำเป็นสูงสุด โครงสร้างห้องสมุดจะเปลี่ยนไปเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอน ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีบทบาทที่เปลี่ยนแปลงไป ระบบการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากขึ้น ห้องสมุดในอนาคตจะเป็นสำนักวิทยบริการร่วมกับศูนย์ข้อมูล ซึ่งมีความสำคัญในอันดับแรกๆ ในการเลือกลงทุนและการจัดงบประมาณสนับสนุน การปรับตัวของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษานั้น จะต้องทำแผนให้รัดกุม ปรับปรุงการบริหารจัดการรวมทั้งการได้มาซึ่งข้อมูล การร่วมมือกันอย่างจริงจังทั้งในด้านการเผยแพร่แลกเปลี่ยนข้อมูล ตลอดจนใช้บุคลากรที่มีจุดเด่นในแต่ละแห่งร่วมกันผลิตบุคลากรระดับสูง การสร้าง Network เชื่อมข้อมูล ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ในระดับที่เรียกว่า ทวิภาคี หรือ พหุภาคี ห้องสมุดจะกลายเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน และแหล่งผลิต

ข้อมูล เพื่อการบริการการเรียนการสอน การค้นคว้าด้วยตนเอง ทำให้การศึกษาประสบความสำเร็จ ประหยัด และคุ้มค่า ซึ่งสำนักงบประมาณให้ความสำคัญมาก

การอภิปรายเรื่อง “ การบริการห้องสมุดสู่ความเป็นเลิศ” โดย ศาสตราจารย์ ดร. จวีลักษณ์ บุญยะกาญจน ผศ. ธัญญา สังขพันธานนท์ และดร. เอื้อน ปิ่นเงิน ดำเนินการอภิปราย โดย ผศ. ดร. สุจิน บุตรดีสุวรรณ สรุปความว่า การบริการสู่ความเป็นเลิศนั้นจะต้องมีผู้ใช้เป็น ศูนย์กลางในการพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศ เริ่มตั้งแต่การแสวงหาจุดร่วมของการให้บริการ เปิดรับ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้บริการ ต้องรู้ถึงจิตใจของผู้ใช้บริการ สร้างคุณค่าของสารนิเทศ บริหารงานบริการ ในแนวทางใหม่ โดยใช้เทคโนโลยีเป็นตัวเสริมศักยภาพในกระบวนการให้บริการเพื่อตอบสนองความคาดหวัง ของผู้ใช้ ให้เข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้โดยสะดวก ถูกต้อง และรวดเร็ว ดังที่ว่า Users access any information any where, anytime, and any representation mode of desires.

การประชุมกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรสู่ความเป็นเลิศ การจัดการห้องสมุดสู่ความเป็นเลิศ และ การบริการห้องสมุดสู่ความเป็นเลิศ สรุปความได้ดังนี้

- วิสัยทัศน์ ความเป็นเลิศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
 - มุ่งสู่ Virtual Digital Library
 - บริการสารสนเทศทุกชนิด โดยไม่มีข้อจำกัดด้านกลุ่มเป้าหมาย เวลา และ สถานที่
 - มุ่งความพึงพอใจของผู้ใช้บริการให้มากที่สุด มุ่งความรวดเร็ว ถูกต้อง พัฒนาความร่วมมือในทุกระดับ
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศ

ด้านบุคลากร กำหนดสถานภาพของบุคลากรให้เหมาะสม จูงใจให้เข้าสู่วิชาชีพ พิจารณาทบทวน กฎ ระเบียบ ที่ไม่คล่องตัว หรือปิดกั้นความก้าวหน้าและการพัฒนา บุคลากรห้องสมุด ทบทวนยกเลิกกรอบผู้เชี่ยวชาญ หลักสูตรพัฒนาคนเข้าสู่อาชีพ ควร ปรับปรุงการเรียนการสอนให้ทันกับการพัฒนาของห้องสมุด มีแผนพัฒนาบุคลากรกลุ่ม บริการวิชาการ ที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ ปรับบทบาท ฝึกอบรม ศึกษาต่อเนื่องในวิชาการที่เกี่ยวข้อง พัฒนาบุคลากรให้รู้ในศาสตร์ที่ต้องทำงาน พัฒนาทักษะ จิตสำนึก และบุคลิกภาพ รวมทั้งทำหน้าที่ให้ครบถ้วนทั้งเชิงบริการ วิชาการ บริหารและการจัดการ สร้างทีมงานและ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี

ด้านการจัดการห้องสมุด พัฒนารูปแบบ และเนื้อหาของห้องสมุดให้มี คุณภาพ ดีเลิศ พัฒนาทั้ง ทรัพยากร บุคลากร ระบบงาน การบริหารและการจัดการ ระบบงานบริการ ระบบเครือข่ายความร่วมมือ และการใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยอาศัย

เทคโนโลยีสารสนเทศ ให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาการ และประหยัด มีแผนระยะยาวในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนโครงสร้างการจัดองค์กรให้มี 3 F (Fast/Focus/Flexibility)

ด้านการบริการ พัฒนา การบริการให้มีคุณภาพและให้ก้าวทันกับเทคโนโลยี พัฒนาผู้ใช้บริการให้สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้วยตนเอง อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมการบริหาร การศึกษา และการวิจัย ระดมการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างคุ้มค่า ร่วมมือจัดทำฐานข้อมูล รายการค้น ร่วมจัดทำ CD-ROM และ Electronic Journal ห้องสมุดมุ่งใช้ข้อมูลร่วมกันโดยผ่าน เทคโนโลยีการสื่อสารด้วยความเร็วสูงขึ้น ทันสมัย มีการประเมินการบริการ การประกันคุณภาพโดยหน่วยงาน ผู้ใช้ และบุคคลภายนอก

สรุปผลการปฏิบัติงานและแผนงานของคณะทำงานความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

กลุ่มความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา 6 กลุ่ม ได้รายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2540 และโครงการในอนาคตของแต่ละกลุ่ม สรุปได้ดังต่อไปนี้

คณะทำงานฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

1. การประชุม ได้จัดประชุมเพื่อพิจารณาดำเนินกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน จำนวน 4 ครั้ง
2. กิจกรรมความร่วมมือ
 - 2.1 ศึกษาดูงานระบบ INNOPAC ด้าน Acquisition Module ณ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 - 2.2 พบตัวแทนและผู้จำหน่ายหนังสือจากบริษัท สำนักพิมพ์ต่างๆ ในงาน CMU Book Fair
 - 2.3 ศึกษาดูงานศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขาสยามสแควร์
 - 2.4 ศึกษาดูงานระบบ INNOPAC ด้าน Acquisition Module ณ หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - 2.5 จัดบรรยายหัวข้อเรื่อง แนวทางการจัดสรรงบประมาณสำหรับทรัพยากรสารสนเทศ ของ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 - 2.6 ศึกษาดูงานห้องสมุด และชมการสาธิตการใช้ Acquisition Module ระบบ Horizon ของ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. งานที่ดำเนินการ ได้ดำเนินการจัดทำโครงการศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณ ค่าทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

4. โครงการต่อเนื่อง

- 4.1 จัดพิมพ์เผยแพร่หนังสือ นามานุกรมแหล่งทรัพยากรสารสนเทศ ฉบับปรับปรุงใหม่
- 4.2 การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอ้างอิงหลักร่วมกันในลักษณะ Standing order
- 4.3 ความร่วมมือด้านการบริจาคและแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ

5. โครงการในอนาคต

- 5.1 การศึกษาดูงานที่เกี่ยวข้อง เช่น Book Fair, Library Automation ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- 5.2 การเข้าร่วมประชุมสัมมนา อบรมปฏิบัติการ ฟังการบรรยายที่เกี่ยวข้อง และระเบียบกฎเกณฑ์เกี่ยวกับงานคลังและพัสดุที่สัมพันธ์กับงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

คณะกรรมการฝ่ายวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ

1. ผลการดำเนินงานในรอบปี 2540

- 1.1 การจัดประชุมคณะกรรมการฝ่ายวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 6 ครั้ง โดยได้พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ดังนี้
 - กำหนดหัวข้อเรื่องเพิ่มเติมใหม่ สำหรับสิ่งพิมพ์ ภาษาไทย จำนวน 149 หัวเรื่อง
 - ปรับแก้ไขหัวข้อเรื่องเพิ่มเติมในหนังสือ "หัวข้อเรื่อง สำหรับหนังสือ ภาษาไทย" ฉบับพิมพ์ครั้งก่อน จำนวน 36 หัวเรื่อง
 - กำหนดโครงสร้างข้อมูล โครงสร้างระเบียบและข้อกำหนดอื่น ๆ ร่วมกันสำหรับใช้ในฐานข้อมูลบรรณานุกรมสื่อการศึกษาในระบบห้องสมุดอัตโนมัติของห้องสมุดต่าง ๆ
 - แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทำความเข้าใจร่วมกันในการใช้และการทำงานในระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ในงานทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ
- 1.2 ประชุมคณะกรรมการจัดทำหนังสือ ชื่อหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจสำหรับการลงรายการสิ่งพิมพ์ภาษาไทย ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 จำนวน 6 ครั้ง
- 1.3 จัดบรรยายและสาธิตการสร้างและการใช้ฐานข้อมูลหัวเรื่องภาษาไทย ด้วยโปรแกรมCDS/ISIS และโปรแกรมพาสคาล Thesaurus

1.4 ผลงานในรูปสิ่งพิมพ์ที่ใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน

1.4.1 สิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่แล้ว

- หนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย" ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 3 (ปรับปรุงแก้ไข) จำนวนพิมพ์ 1,500 เล่ม (จัดพิมพ์ซ้ำ 3 ครั้ง ๆ ละ 500 เล่ม)
- หนังสือ "คำภาษาอังกฤษที่ใช้กำกับหัวเรื่องภาษาไทย" พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวนพิมพ์ 500 เล่ม

1.4.2 สิ่งพิมพ์ที่อยู่ในระหว่างดำเนินการและรัฐวิสาหกิจ สำหรับการลงรายการสิ่งพิมพ์ภาษาไทย"ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 (คาดว่าจะแล้วเสร็จและเผยแพร่ได้ราวต้นปี 2541)

2. แผนงานในอนาคต

2.1 จัดพิมพ์เผยแพร่ หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย ฉบับเพิ่มเติม (Supplement)

2.2 การสร้าง Authority file ของหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย และ ชื่อหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ สำหรับการลงรายการสิ่งพิมพ์ภาษาไทย ในรูปสื่ออิเล็กทรอนิกส์

คณะทำงานฝ่ายวารสารและเอกสาร

1. การประชุมได้จัดประชุมคณะทำงาน จำนวน 5 ครั้ง โดยมีสาระสำคัญของการประชุมมีดังต่อไปนี้
 - 1.1 การพัฒนางานวารสารทั้งในระบบมือและระบบเครื่อง
 - 1.2 การพัฒนาและส่งเสริมบุคลากรด้านวารสารให้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล
 - 1.3 ศึกษาและจัดบริการวารสารทั้งในรูปสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์
 - 1.4 พิจารณาโครงสร้างข้อมูล และมาตรฐานการลงรายการ ในการนำระบบห้องสมุดอัตโนมัติมาใช้งาน
 - 1.5 การผลิตสิ่งพิมพ์/ คู่มือปฏิบัติงานต่าง ๆ
 - 1.6 เชิญมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และมหาวิทยาลัยทักษิณ ร่วมเป็นคณะทำงาน
 - 1.7 ร่วมมือและทำความเข้าใจร่วมกันในกิจกรรมการดำเนินงานของคณะทำงาน
 - 1.8 แลกเปลี่ยนทัศนคติและความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. กิจกรรมและการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ได้แก่
 - 2.1 การศึกษาดูงาน

- 2.1.1 ศึกษาและดูงานสำนักวิทยบริการและ ศูนย์สารสนเทศอีสานสิรินธร มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 2.1.2 ศึกษาและดูงานสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 2.1.3 ศึกษาและดูงาน สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 2.2 การบรรยายทางวิชาการ การบรรยายและสาธิตเพื่อตอบข้อซักถาม เกี่ยวกับการใช้ Acquisition Module และ Serial Processing Module ของระบบ INNOPAC ในการดำเนินงานวารสาร โดย นางวงศ์สว่าง เชาว์ชูติ เป็นวิทยากร
- 2.3 โครงการต่อเนื่องที่ดำเนินการเสร็จสิ้น คือ คณะทำงานฯ ร่วมเป็นกองบรรณาธิการ วารสารห้องสมุด ปีที่ 41 ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม 2540
- 2.4 โครงการต่อเนื่องที่อยู่ระหว่างดำเนินการ การสำรวจข้อมูลเพื่อความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนบรรณนิวารสาร
- 2.5 โครงการใหม่ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ
 - 2.5.1 การจัดทำคู่มือการลงรายการบรรณนิวารสารภาษาไทย และคู่มือการบันทึกข้อมูลที่เครื่องอ่านได้ ซึ่งคณะทำงานของโครงการได้ร่วมกันศึกษามาตรฐานการลงรายการ AACR II และ USMARC เพื่อกำหนดโครงสร้างการลงรายการบรรณนิวารสารภาษาไทยไว้ใช้ร่วมกัน ขณะนี้ได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานการลงรายการเสร็จเรียบร้อยแล้ว อยู่ในระหว่างการจัดพิมพ์ คาดว่าจะเสร็จสิ้นประมาณ ธันวาคม 2540
 - 2.5.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการลงรายการบรรณนิวารสารภาษาไทย
- 3. แผนงานในอนาคต
 - 3.1 จัดพิมพ์และเผยแพร่รายนามคณะทำงานฝ่ายวารสารและเอกสาร ประจำปี 2541-2542
 - 3.2 ผลิตคู่มือปฏิบัติงานที่จะเพิ่มพูนความรู้ความสามารถทางด้านวารสารในระบบห้องสมุดอัตโนมัติ
 - 3.3 ศึกษาการดำเนินงานและการให้บริการวารสารในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ CD-ROM Electronic Journal online
 - 3.4 ศึกษาและดูงาน บริษัทเอกชน ที่มีกิจการดำเนินงานและศูนย์ข้อมูลเกี่ยวข้องกับงานวารสารอาทิเช่น บริษัทแปลนพับลิชชิง จำกัด บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง (มหาชน) จำกัด เป็นต้น

คณะกรรมการฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

1. แผนการดำเนินงาน ประจำปี 2540

- 1.1 จัดทำรายนามคณะกรรมการรวมทั้งรายนามหัวหน้าห้องสมุด ตำแหน่ง พร้อมทั้งที่อยู่โทรศัพท์ โทรสาร และ E-mail address
- 1.2 เพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ในการทำงาน ของคณะกรรมการ - จัดบรรยายทางวิชาการ- คู่มือเทคโนโลยีทันสมัยต่าง ๆ - แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน
- 1.3 จัดอบรม บรรยายทางวิชาการที่เพิ่มพูนความรู้ในการดำเนินงานแก่คณะกรรมการ
- 1.4 จัดทำคู่มือการวางแผนและพัฒนาระบบโสตทัศนศึกษาในห้องสมุด - ส่วนงานบริการ - ส่วนผลิตสื่อทางโสตทัศนวัสดุ และอุปกรณ์ – รายชื่อร้านค้าโสตทัศนวัสดุ และอุปกรณ์
- 1.5 รายงานความก้าวหน้าของฐานข้อมูลโสตทัศนศึกษาที่ใช้กับระบบคอมพิวเตอร์ของแต่ละมหาวิทยาลัย/สถาบัน

2. การประชุม

คณะกรรมการได้จัดการประชุมระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ - ตุลาคม 2540 รวม 5 ครั้ง

3. การเยี่ยมชมและฟังคำบรรยายด้านเทคโนโลยี

- 3.1 เยี่ยมชมงานบริการทางโสตทัศนศึกษา ณ ฝ่ายโสตทัศนศึกษา สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- 3.2 รับฟังคำบรรยายและเยี่ยมชมเทคโนโลยีการจัดเก็บเอกสารด้วยคอมพิวเตอร์ ณ บริษัทโกดัก (ประเทศไทย) จำกัด
- 3.3 รับฟังคำบรรยายและชมเทคโนโลยีการติดต่อวิถีทัศน์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ระดับมืออาชีพของบริษัท B.E.C. จำกัด
- 3.4 รับฟังคำบรรยายและชมเทคโนโลยีการศึกษาในรูปแบบศูนย์บริการทางวิชาการซึ่งเรียนรู้ด้วยตนเองจากระบบคอมพิวเตอร์ โดยตัวแทนของบริษัท ดาด้าเฟิสท์ เทรนนิง จำกัด
- 3.5 รับฟังคำบรรยายและชมการสาธิต การให้บริการ Computer Multimedia : เทคนิคการเลือกซื้อแผ่น CD และการจัดการเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ โดยเจ้าหน้าที่จากสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. โครงการต่าง ๆ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ

- 4.1 รวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำรายนามคณะกรรมการ

- 4.2 กำหนดรูปแบบมอบหมายงานเพื่อจัดทำคู่มือวางแผนและพัฒนาระบบโสตทัศนศึกษา
 - 4.3 จัดทำโครงการเพื่อจัดการบรรยายทางวิชาการ เรื่องบริการโสตทัศนศึกษาสู่ระบบดิจิทัล
 - 4.4 กำหนดรูปแบบพร้อมตัวอย่าง สำรวจงานบริการของฝ่ายโสตทัศนศึกษาของทุกมหาวิทยาลัย/สถาบัน
5. ปัญหาและอุปสรรค
- 5.1 กิจกรรมต่าง ๆ ของคณะทำงานฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษาดำเนินไปด้วยความล่าช้าไม่เป็นไปตามแผนการ เนื่องจากขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงานร่วมกัน เพราะคณะทำงานเข้าประชุมไม่สม่ำเสมอ
 - 5.2 หลายหน่วยงานมีการสับเปลี่ยนบุคคลเข้าประชุมบ่อยครั้งจึงขาดความต่อเนื่องของภาระงานที่ได้รับมอบหมาย
 - 5.3 สถานที่แต่ละหน่วยงานไกลกัน ทำให้ไม่สะดวกในการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด

คณะทำงานฝ่ายบริการสารสนเทศ

1. คณะทำงานฝ่ายบริการสารสนเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษามีผลการดำเนินงานดังนี้
 - 1.1 รวบรวมข้อมูลและจัดพิมพ์คู่มืองานบริการระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ฉบับย่อ) 2540
 - 1.2 ปรับปรุงแก้ไขแนวปฏิบัติของมหาวิทยาลัยว่าด้วยการยืมระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2534 (บางส่วน)
 - 1.3 ปรับปรุงรายชื่อบรรณารักษ์ที่รับผิดชอบในการยืมระหว่างห้องสมุดให้ทันสมัย
 - 1.4 มีสถิติการให้ยืมระหว่างห้องสมุด เดือน ตุลาคม 2539-กันยายน 2540 จำนวน ดัชนีฉบับให้ยืม 2,958 เล่ม ถ่ายเอกสาร 16,004 รายการ
2. แผนงานคณะทำงานฝ่ายบริการสารสนเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
 - 2.1 โครงการหลักในปี 2541
 - 2.1.1 ปรับปรุงแก้ไขแนวปฏิบัติของมหาวิทยาลัย ว่าด้วย การยืมระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2541
 - 2.1.2 ศึกษาการให้บริการเอกสารฉบับเต็มรูป (Document Delivery)
 - 2.2 โครงการต่อเนื่อง

- 2.2.1 การพัฒนาบุคลากรฝ่ายบริการสารสนเทศ - การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสื่อสารระหว่างห้องสมุด และการค้นคืนสารสนเทศ - ศึกษาดูงาน ห้องสมุดหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีระบบการให้บริการสารสนเทศ ทันสมัย
- 2.2.2 รวบรวมปรับปรุงข้อมูลและจัดพิมพ์รายชื่อฐานข้อมูลสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาและศูนย์สารสนเทศอื่น ๆ
- 2.2.3 สรุปผลของความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเรื่องการให้บริการยืมและสำเนาเอกสารระหว่างห้องสมุด

คณะทำงานฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ

1. การประชุม คณะทำงานได้จัดประชุมระหว่างเดือนมกราคม - ตุลาคม 2540 รวม 4 ครั้ง
2. ผลการดำเนินงาน
 - 2.1 ปรับปรุงข้อมูลนามานุกรม คณะทำงาน ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ปี พ.ศ. 2540
 - 2.2 แก้ไขรูปแบบและข้อมูลรายงานสถานภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ปี พ.ศ. 2540
 - 2.3 จัดการบรรยายเรื่อง "Imaging กับระบบห้องสมุดอัตโนมัติ" โดย ดร.บัณฑิต ทิพากร รองผู้อำนวยการ สำนักหอสมุดและบรรณสารสนเทศ ในวันศุกร์ที่ 23 พฤษภาคม 2540 ณ ห้องประชุม ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เเหล้าสุนทร อาคารสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. แผนงานในอนาคต
 - 3.1 ปรับปรุงแก้ไขนามานุกรมคณะทำงานฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
 - 3.2 ปรับปรุงเพิ่มเติมข้อมูลและรูปแบบรายงานสถานภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
 - 3.3 พัฒนาบุคลากรฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีความรู้ทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยจัดบรรยาย ดูงาน ฯลฯ
 - 3.4 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ แผนการจัดทำโครงสร้างการจัดตั้งฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศในโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของทบวงมหาวิทยาลัย และกำหนดอัตรากำลังทางคอมพิวเตอร์ในฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเป็นทางการ

สรุปการประเมินผลการสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ครั้งที่ 15
จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 108 คนคิดเป็นร้อยละ 61 ของผู้เข้าร่วมสัมมนาในครั้งนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ : เป็นเพศหญิง ร้อยละ 83.30 เพศชายร้อยละ 14.80 ส่วนอีก 2 คนหรือร้อยละ 1.9 ไม่ระบุว่า
เป็นเพศใด

อายุ : ส่วนใหญ่ ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ ตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 49.10) รองลงมาคือ ระหว่าง
25-30 ปี (ร้อยละ14.80) , 36-40 ปี (ร้อยละ13.90), 31-35 ปี (ร้อยละ10.20), และ น้อยกว่า 25 ปี
(ร้อยละ7.40) ตามลำดับ มีผู้ไม่ระบุอายุ 5 คน (ร้อยละ4.60)

สถานที่ทำงาน : ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 56.6 ทำงานในมหาวิทยาลัยของรัฐ ร้อยละ 13.90 จาก
สถาบันราชภัฏ ร้อยละ 5.60 จากมหาวิทยาลัยเอกชน ร้อยละ 4.60 จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
เป็นนิสิต ร้อยละ 4.60 ผู้สนใจจากหน่วยงานอื่นๆร้อยละ 3.70 ไม่ระบุสถานที่ทำงาน ร้อยละ 11.10

ตำแหน่ง : บรรณารักษ์ร้อยละ 50.90 อาจารย์ร้อยละ 24.10 ตำแหน่งอื่นๆ ร้อยละ 22.20 ไม่ระบุ
ร้อยละ 2.8

ความคิดเห็นในการดำเนินการสัมมนา

ผู้เข้าร่วมสัมมนามีความพอใจต่อการจัดสัมมนาในระดับมากทุกๆด้าน เรียงจากคะแนนสูงสุด
ลงมาได้แก่ ด้านเอกสาร ด้านการสื่อสาร ด้านการจัดการ ด้านสถานที่ และด้านอาหารและเครื่องดื่ม
ตามลำดับ (โปรดดูรายละเอียดของแต่ละด้านในตาราง)

ความคิดเห็น		ระดับความคิดเห็น			
		มากที่สุด 3.51-4.00	มาก 2.51-3.50	ปานกลาง 1.51-2.50	น้อย 1.00-1.50
<u>สถานที่</u>	1.สถานที่ในการสัมมนาเหมาะสม เพียงไร 2.ป้ายประชาสัมพันธ์และแผนผังให้ ความสะดวกในการหาสถานที่ต่าง ๆ เพียงใด		3.20 2.86		
<u>การสื่อสาร</u>	3. ท่านได้รับหนังสือให้มาร่วม สัมมนา ก่อนกำหนดการสัมมนาเป็น ระยะเวลาเพียงพอต่อการเตรียมตัว เพียงใด 4. ท่านได้รับความสะดวกในการติดต่อ สื่อสารกับผู้จัดสัมมนาเพียงใด		3.23 2.95		
<u>เอกสาร</u>	5. เอกสารประกอบการสัมมนามีเนื้อหา สาระเป็นประโยชน์เพียงใด 6. เอกสารประกอบการสัมมนามีรูปแบบ นำเสนอใจเพียงใด		3.37 2.90		
<u>อาหาร และ เครื่องดื่ม</u>	7. อาหารและเครื่องดื่มเป็นที่พอใจ แก่ท่านเพียงใด		2.84		
<u>การจัด การ</u>	8. การอำนวยความสะดวกของคณะ กรรมการจัดการสัมมนาทำได้ดี เพียงใด 9. บรรยากาศโดยทั่วไปของการ สัมมนาอยู่ในเกณฑ์ใด 10. การสัมมนาครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ ประสงค์ของการสัมมนาเพียงใด		3.20 3.07 2.98		

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบรรยายและการอภิปรายในเรื่องต่อไปนี้

ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นว่า เนื้อหาเกี่ยวกับการบรรยาย และการอภิปรายในทุกเรื่อง เป็นประโยชน์มาก วิทยากรทั้งหมดมีความสามารถมาก ส่วนการอภิปรายมีเวลาเหมาะสมในระดับ มาก 4 เรื่อง มีเวลาเหมาะสมในระดับปานกลาง 6 เรื่อง (โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมจากตาราง)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบรรยายและการอภิปรายในเรื่องต่อไปนี้

เรื่องที่พิจารณาประเมิน	เนื้อหาเป็นประโยชน์			เวลาเหมาะสม			ความสามารถของวิทยากร		
	X	S	ระดับ	X	S	ระดับ	X	S	ระดับ
1. การบรรยายพิเศษเรื่อง "ความเป็นเลิศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา"	3.01	.62	มาก	2.68	.71	มาก	3.25	.52	มาก
2. การอภิปรายเรื่อง "ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา"	3.12	.62	มาก	2.42	.88	ปานกลาง	3.25	.56	มาก
3. การอภิปรายเรื่อง "การพัฒนาบุคลากรห้องสมุดสู่ความเป็นเลิศ"	2.56	.78	มาก	2.29	.78	ปานกลาง	2.82	.74	มาก
4. การอภิปรายเรื่อง "การนำห้องสมุดสู่ความเป็นเลิศ"	2.71	.77	มาก	2.27	.84	ปานกลาง	2.91	.73	มาก
5. การบรรยายเรื่อง "การพัฒนางบประมาณเพื่อความเป็นเลิศของห้องสมุด"	2.84	.75	มาก	2.59	.77	มาก	3.14	.69	มาก
6. การอภิปรายเรื่อง "การบริการห้องสมุดสู่ความเป็นเลิศ"	3.22	.57	มาก	2.47	.87	ปานกลาง	3.26	.57	มาก
7. การประชุมกลุ่มในประเด็น									
7.1 แนวทางพัฒนาบุคลากรห้องสมุดสู่ความเป็นเลิศ	2.85	.65	มาก	2.41	.64	ปานกลาง	2.97	.70	มาก
7.2 แนวทางการจัดการห้องสมุดสู่ความเป็นเลิศ	2.86	.74	มาก	2.51	.63	มาก	2.78	.76	มาก
7.3 แนวทางการบริการห้องสมุดสู่ความเป็นเลิศ	2.87	.74	มาก	2.49	.67	ปานกลาง	2.76	.73	มาก
8. สรุปผลการประชุมกลุ่ม	2.98	.76	มาก	2.58	.81	มาก	2.92	.63	มาก

**หัวข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอให้จัดสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบัน
อุดมศึกษา ครั้งที่ 16 จัดกลุ่มได้เป็น 6 ด้านคือ**

1. ด้านความร่วมมือ

1. เครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
2. สหวิทยาการที่เกี่ยวกับงานห้องสมุด
3. Resource sharing in the crisis situation
4. ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดกับเอกชนเพื่อการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ
5. แนวทางความร่วมมือ ด้านการบริการสารสนเทศ (Share Resource) ระหว่าง
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาและเอกชน
6. Sharing Resources ควรเป็น Workshop ด้วย
7. ความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาในภาวะเศรษฐกิจถดถอย
8. แนวทางการจัดการห้องสมุดสู่ความเป็นเลิศด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุด
9. ประเด็นความร่วมมือระหว่างห้องสมุดอุดมศึกษา

2. ด้านพัฒนาบุคลากร

1. การพัฒนาบุคลากรห้องสมุด
2. การพัฒนาบุคลากรด้านห้องสมุดสู่ความเป็นเลิศ
3. การพัฒนาตัวบรรณารักษ์เองให้ไปสู่ความเป็นเลิศ
4. ความก้าวหน้าของวิชาชีพ : กระบวนการวิธีการ
5. ความก้าวหน้าของบุคลากรในวิชาชีพบรรณารักษ์
6. บรรณารักษ์กับเทคโนโลยีสารสนเทศ

3. ด้านเศรษฐกิจ

1. การพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษายุคไอเอ็มเอฟ
2. การปรับตัวในวิกฤตการณ์
3. การจัดการห้องสมุดมหาวิทยาลัยในยุคเศรษฐกิจชะลอตัว
4. แนวทางในการพัฒนาห้องสมุดในช่วงเศรษฐกิจชะลอตัว
5. การบริหารห้องสมุดยุคเศรษฐกิจชะลอตัว

4. ด้านการจัดการ

1. Academic Library Management หรือ Library Innovation
2. การจัดการห้องสมุดไร้พรมแดน Virtual Library Management
3. แนวทางการดำเนินงานห้องสมุดยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การให้บริการ
กฎหมายสื่อ Electronic
4. กลยุทธ์การจัดการห้องสมุด ค.ศ. 2000

5. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

1. ยุทธศาสตร์การนำเทคโนโลยีมาสู่ความเลิศของห้องสมุด
2. Information Technology : Sharing the University libraries
3. เทคโนโลยีกับการพัฒนาห้องสมุด

6. ด้านอื่น ๆ

1. เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยที่มีผลต่อการพัฒนางานห้องสมุด
2. Learning Center
3. ห้องสมุดเสมือน
4. มาตรฐานห้องสมุด (โดยการใช้มาตรฐาน ISO มาอ้างอิง)
5. การบริหารงบประมาณที่เหมาะสม
6. ประเด็นในแง่การบริการของห้องสมุด
7. ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการกับการพัฒนาห้องสมุด
8. ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเป็นเลิศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
9. การบริการการศึกษา
10. ขอให้จัดหัวข้อสัมมนา สอดคล้องกับสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน
11. ควรจัดเรื่องที่อยู่ในสถานการณ์ปัจจุบัน
12. เราจะได้อะไรบ้างจากห้องสมุดยุคปัจจุบัน : สิ่งที่ต้องการพัฒนา
13. Digital Library
14. บทบาทของสถาบันบริการสารสนเทศระดับอุดมศึกษาในยุคห้องสมุดเสมือนจริง
15. การประกันคุณภาพงานห้องสมุด

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. ทำได้ดีที่สุดในสถานการณ์เศรษฐกิจเช่นนี้
2. การจัดการของเจ้าภาพค่อนข้างดีมากในด้านเอกสารลงทะเบียนและด้านการต้อนรับ
3. ในการจัดทัศนศึกษา ควรคิดรวมกับค่าลงทะเบียน โดยออกไปเสร็จทีเดียว
4. จัดได้ดีมาก หัวข้อชัดเจนและเป็นรูปธรรม สามารถนำไปใช้ได้ ประทับใจผู้จัด
ทุกคนให้การต้อนรับอย่างดีมาก จัดได้ในขณะที่สถานการณ์เศรษฐกิจอย่างนี้
ยังดีขนาดนี้
5. การจัดการด้านการต้อนรับ และลงทะเบียนยังไม่ค่อยคล่องตัวมากนัก เอกสาร
ควรเข้าแฟ้มให้หาง่ายกว่านี้ แต่เนื้อหาดีมากและมีประโยชน์
6. ในการแจ้งการสัมมนา ควรเผยแพร่ให้เป็นที่ทราบกันมากกว่านี้
7. เวลาสัมมนาสั้นเกินไป เวลาสำหรับวิทยากรแต่ละท่านมีน้อย
8. การประชุมกลุ่มย่อย จัดกลุ่มไว้ใกล้กันมาก ทำให้มีปัญหาเสียงรบกวน ควรจัด
สถานที่เป็นสัดส่วนมากกว่านี้

หนังสืออ้างอิง

รายงานการสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ครั้งที่ 15 เรื่อง ยุทธศาสตร์
การพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา มหาสารคาม :
สำนักวิทยบริการและภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2540.

รายชื่อหนังสือดีเด่น
ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๓๙
 ของคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ

1. กลุ่มหนังสือสารคดี

*รางวัลดีเด่น	ได้แก่ <u>วรรณคดีการเมือง เรื่อง สามกรุง</u>
ผู้ประพันธ์	ยุพร แสงทักษิณ
ผู้จัดพิมพ์	สำนักพิมพ์มติชน
*รางวัลชมเชย	มี 2 รางวัล (เรียงตามลำดับอักษรชื่อเรื่อง) ได้แก่
	(1) <u>พระราชลัญจกร</u>
ผู้จัดพิมพ์	สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ผู้จัดทำภาพประกอบ	นายชัยพฤกษ์ โปธิ์แดง และนายสุรพล พวงศรี
	(2) <u>สุดขอบฟ้าปารีส</u>
ผู้ประพันธ์	โกวิท ตั้งตรงจิต
ผู้จัดพิมพ์	บริษัท ดันอ้อ แกรมมี จำกัด

2. กลุ่มหนังสือนวนิยาย

*รางวัลดีเด่น	ได้แก่ <u>นิรมิต</u>
ผู้ประพันธ์	แก้วแก้ว
ผู้จัดพิมพ์	สำนักพิมพ์ดอกหญ้า
*รางวัลชมเชย	มี 1 รางวัล ได้แก่ <u>เนื้อใน</u>
ผู้ประพันธ์	กฤษณา อโศกสิน
ผู้จัดพิมพ์	สำนักพิมพ์ดอกหญ้า

3. กลุ่มหนังสือกวีนิพนธ์

*รางวัลดีเด่น	ได้แก่ <u>แก่นตามลำพัง</u>
ผู้ประพันธ์	กานติ ณ ศรีรักษา
ผู้จัดพิมพ์	บริษัท ดันอ้อ จำกัด
*รางวัลชมเชย	มี 2 รางวัล (เรียงตามลำดับอักษรชื่อเรื่อง) ได้แก่
	(1) <u>น้ำพุร้อน</u>

ผู้ประพันธ์	แรคำ ประโดยคำ
ผู้จัดพิมพ์	สำนักพิมพ์รูปจันทร์
	(2) <u>บันทึกบนแผ่นดิน</u>
ผู้ประพันธ์	ปรง เจ้าพระยา
ผู้จัดพิมพ์	สำนักพิมพ์พูนนี้
4. กลุ่มหนังสือเรื่องสั้น
* รางวัลดีเด่น	ได้แก่ <u>สองแม่</u>
ผู้ประพันธ์	เหลืองคำฝ้าย
ผู้จัดพิมพ์	แพรวสำนักพิมพ์
* รางวัลชมเชย	มี 2 รางวัล (เรียงตามลำดับอักษรชื่อเรื่อง) ได้แก่
	(1) <u>เด็กชายสามตา ผู้บังเอิญตกลงมาบนโลก</u>
ผู้ประพันธ์	มพรรณพ โฉมเฉลา
ผู้จัดพิมพ์	สำนักพิมพ์ดอกหญ้า
	(2) <u>เอาโลกมาทำปากกา</u>
ผู้ประพันธ์	ตะวัน สันติภาพ
ผู้จัดพิมพ์	สำนักพิมพ์ดอกหญ้า
5. กลุ่มหนังสือสำหรับเด็กเริ่มหัดอ่าน (อายุ 3-5 ปี)
* รางวัลดีเด่น	ได้แก่ <u>เม่นหลบฝน</u>
ผู้ประพันธ์	ปรีดา ปัญญาจันทร์
ผู้จัดพิมพ์	สำนักพิมพ์แพรวเพื่อนเด็ก
ผู้จัดทำภาพประกอบ	ปรีดา ปัญญาจันทร์
* รางวัลชมเชย	มี 1 รางวัล ได้แก่ <u>กล่องดินสอของดีดีดี</u>
ผู้ประพันธ์	ฉันทิกา ทรรกดิษ
ผู้จัดพิมพ์	สำนักพิมพ์ปลาตะเพียน
ผู้จัดทำภาพประกอบ	สวนีย์ พรวิศวารักษกุล
6. กลุ่มหนังสือสำหรับเด็ก (อายุ 6-11 ปี)
- 6.1 หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็ก (อายุ 6-11 ปี)
* รางวัลดีเด่น	ไม่มีหนังสือที่สมควรได้รับรางวัล
* รางวัลชมเชย	มี 1 รางวัล ได้แก่ <u>ต้นไม้ใกล้ตัว</u>

ผู้ประพันธ์	ปรีดา ปัญญาจันทร์
ผู้จัดพิมพ์	สำนักพิมพ์แพรวเพื่อนเด็ก
ผู้จัดทำภาพประกอบ	ปรีดา ปัญญาจันทร์

6.2 หนังสือสารคดีสำหรับเด็ก (อายุ 6-11 ปี)

* รางวัลดีเด่น และรางวัลชมเชย ไม่มีหนังสือที่สมควรได้รับรางวัล

7. กลุ่มหนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น (อายุ 12-14 ปี)

7.1 หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น (อายุ 12-14 ปี)

* รางวัลดีเด่น ได้แก่ บทเพลงแห่งนกนางเขน

ผู้ประพันธ์	อุคม วิเศษสาทร
ผู้จัดพิมพ์	สำนักพิมพ์ดอกหญ้า

* รางวัลชมเชย มี 1 รางวัล ได้แก่ บ้านสีขาว

ผู้ประพันธ์	พิชญ์ สุภ.
ผู้จัดพิมพ์	แพรวสำนักพิมพ์
ผู้จัดทำภาพประกอบ	ด.ญ. พัดชา สุภานิมิตร

7.2 หนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น (อายุ 12-14 ปี)

* รางวัลดีเด่น ไม่มีหนังสือที่สมควรได้รับรางวัล

* รางวัลชมเชย มี 1 รางวัล ได้แก่ สไปทัย มรดกโลกทางวัฒนธรรม

ผู้ประพันธ์	พิเศษ เจียจันทร์พงษ์
ผู้จัดพิมพ์	องค์การคำของคุรุสภา

7.3 หนังสือคำประพันธ์สำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น (อายุ 12-14 ปี)

* รางวัลดีเด่น ไม่มีหนังสือที่สมควรได้รับรางวัล

* รางวัลชมเชย มี 1 รางวัล ได้แก่ นิทานภาพพุทธรักษา

ผู้ประพันธ์	ฐะปะนีย์ นาครทรรพ
ผู้จัดพิมพ์	องค์การคำของคุรุสภา
ผู้จัดทำภาพประกอบ	นิรมิต มงคลรัตน์

8. กลุ่มหนังสือการ์ตูน

* รางวัลชมเชย ไม่มีหนังสือที่สมควรได้รับรางวัล

* รางวัลชมเชย มี 2 รางวัล (เรียงตามลำดับอักษรชื่อเรื่อง) ได้แก่

(1) บ้านของฉันอยู่ที่ป่าชายเลน

ผู้ประพันธ์	อำนาจ เย็นสบาย
ผู้จัดพิมพ์	บริษัท ดันอ้อ จำกัด

ผู้เขียนการ์ตูน	กลุ่มเบญจรงค์ (2) <u>ลูกเสือ ... ผู้สู้ ...</u>
ผู้ประพันธ์	ครรชิต มนูญผล
ผู้เขียนการ์ตูน	ครรชิต มนูญผล

9. กลุ่มหนังสือสวยงาม แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

9.1 หนังสือสวยงามทั่วไป

* รางวัลดีเด่น	ได้แก่ <u>สยามไภษัชยพฤกษ์ : ภูมิปัญญาของชาติ</u>
ผู้จัดพิมพ์	ภาควิชาเภสัชพฤกษศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้จัดทำภาพประกอบ	สันติ ดวงทรัพย์สิน และคณะ
ผู้ประพันธ์	ผศ. ดร.วงศ์สถิตย์ ฉั่วกุล และคณะ
โรงพิมพ์ที่ตีพิมพ์	บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
* รางวัลชมเชย	มี 3 รางวัล (เรียงตามอักษรชื่อเรื่อง) ได้แก่
ผู้จัดพิมพ์	(1) <u>วัดโสมนัสวิหาร</u> สำนักพิมพ์เมืองโบราณ
ผู้ออกแบบจัดทำรูปเล่ม	ธนา วาสิกศิริ และคณะ
ผู้จัดทำภาพประกอบ	สกล เกษมพันธ์ และคณะ
ผู้ประพันธ์	น. ณ ปากน้ำ
โรงพิมพ์ที่ตีพิมพ์	ด้านสุทธาการพิมพ์ (2) <u>บ้านไทย</u> บริษัท หล็กทรัพย์สิน กองทุนรวม จำกัด (มหาชน)
ผู้จัดพิมพ์	พิษณุ ไถยอค และคณะ
ผู้จัดทำภาพประกอบ	ศาสตราจารย์ พลเรือตรีสมภพ ภิรมย์ และคณะ
ผู้ประพันธ์	บริษัท แอ็คไว้นซ์ อินเทอร์เน็ต เนชั่นแนล พรินติ้ง เซอร์วิสเซส
โรงพิมพ์ที่ตีพิมพ์	จำกัด (3) <u>พระที่นั่งสรรเพชญปราสาท</u> สำนักพิมพ์เมืองโบราณ
ผู้จัดพิมพ์	โสมภานี ศรีสุวรรณ
ผู้ออกแบบจัดทำรูปเล่ม	ปองลิขิต ยวคอง และคณะ
ผู้จัดทำภาพประกอบ	ศรีศักร วัลลิโภดม และมานิต วัลลิโภคม
ผู้ประพันธ์	ศรีบุญอุตสาหกรรรมการพิมพ์
โรงพิมพ์ที่ตีพิมพ์	

9.2 หนังสือสวยงามสำหรับเด็ก

* รางวัลดีเด่น	ได้แก่ <u>ลูกหมีหายอะไรเอ๋ย ชุตัสต์วีป่า</u>
ผู้จัดพิมพ์	บริษัท ดันอ้อ จำกัด
ผู้จัดทำภาพประกอบ	น้ำป้อ
ผู้ประพันธ์	พรจันทร์ จันทรวิมล
โรงพิมพ์ที่ตีพิมพ์	สตาร์ปริ้นท์ จำกัด
*รางวัลชมเชย	มี 3 รางวัล (เรียงตามอักษรชื่อเรื่อง) ได้แก่
	(1) <u>ต้นไม้ใกล้ตัว</u>
ผู้จัดพิมพ์	สำนักพิมพ์แพรวเพื่อนเด็ก
ผู้จัดทำภาพประกอบ	ปรีดา ปัญญาจันทร์
ผู้ประพันธ์	ปรีดา ปัญญาจันทร์
โรงพิมพ์ที่ตีพิมพ์	บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
	(2) <u>น้องตัวสุดท้าย</u>
ผู้จัดพิมพ์	บริษัท ดันอ้อ แกรมมี่ จำกัด
ผู้ออกแบบจัดทำรูปเล่ม	ดันอ้อ แกรมมี่ กราฟิก
ผู้จัดทำภาพประกอบ	เฉลิมพล พงศ์เจตน์พงศ์
ผู้ประพันธ์	นิพนธ์ชา พันธุ์มี
โรงพิมพ์ที่ตีพิมพ์	เอส พี เอฟ พริ้นติ้ง กรุ๊ป
	(3) <u>บทเรียนของลูกไก่</u>
ผู้จัดทำภาพประกอบ	ปรีเปรม เปลี่ยนนภารุง
ผู้ประพันธ์	โชติ ศรีสุวรรณ
โรงพิมพ์ที่ตีพิมพ์	โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

- การสมัครสมาชิก : พ.ต.หญิงเลิศลักษณ์ จีระพันธ์
 ประธานวารสารพยาบาลกองทัพบก
 สุนติกรรม 1 กองสุนติวีเวชกรรม
 โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ถ. ราชวิถี
 ต. ท่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
- ค่าสมาชิก : อัตราค่าสมาชิก 1 ปี ราคา 70 บาท
 อัตราค่าสมาชิก 2 ปี ราคา 140 บาท

มติชนวิทยาศาสตร์

- บรรณาธิการ : นายประพันธ์ ผลเสวก
 เจ้าของ : บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน)
 กำหนดออก : รายเดือน/ (เริ่มบอกรับ ปีที่ 1 ฉบับที่ 12 เมษายน 2540)
 เนื้อหา : เนื้อหาสาระจะเน้นทางด้านวิทยาศาสตร์สำหรับเยาวชน เกร็ดน่ารู้
 ตอบปัญหาวิทยาศาสตร์ และการพลังงานสิ่งแวดล้อม เกมหาคำศัพท์
 การทดลองทางวิทยาศาสตร์ การเรียนคณิตศาสตร์ สาระน่ารู้ รวมทั้ง
 การกีฬา บันทึกรายสำหรับเยาวชน กิจกรรมเยาวชน หน้าต่างเยาวชน
- การเรียบเรียง : รวบรวมบทความของวารสารจะไม่ได้จัดแบ่งเนื้อหาเป็นคอลัมน์
 ลักษณะพิเศษ : เป็นนิตยสารเพื่อเยาวชนผู้รักการเรียนรู้ ตั้งแต่ระดับประถมถึงมัธยม
 เป็นนิตยสารที่ให้สาระน่ารู้ที่มีประโยชน์มากสำหรับเยาวชนผู้รักการศึกษา
- การสมัครสมาชิก : ผู้จัดการบริษัทงานดี จำกัด
 12 ถนนเทศบาลนฤมาล
 ประชานิเวศน์ 1 แขวงลาดยาว
 เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
- ค่าสมาชิก : อัตราค่าสมาชิก 1 ปี ต่อ 12 เล่ม ราคา 300 บาท
 เล่มปลีก ราคา เล่มละ 25 บาท

วารสารการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

- บรรณาธิการ : นายแพทย์วีระ นิยมวัน
- เจ้าของ : สำนักงานวิชาการกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
- กำหนดออก : รายสามเดือน (ปีละ 4 เล่ม)
- วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อเผยแพร่ความรู้และวิชาการด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อเผยแพร่ผลงานค้นคว้าและวิจัยของนักวิชาการด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนทัศนคติ ข้อคิดเห็นและข่าวสาร และเป็นสื่อสัมพันธ์ในวงการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม
- เนื้อหา : เป็นวารสารวิชาการทางด้านสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม
- การเรียบเรียง : วารสารได้จัดแบ่งออกเป็นคอลัมน์ 4 คอลัมน์ ได้แก่ บทวิทยาการ บทความปริทัศน์ ปกิณกะ สัมภาษณ์พิเศษ เรียบเรียงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านสุขภาพและอนามัย
- ลักษณะพิเศษ : เน้นเนื้อหาสาระทางด้านสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะสำหรับผู้ศึกษาค้นคว้าความรู้ทางด้านการพยาบาล การแพทย์ สาธารณสุข
- การสมัครสมาชิก : บรรณาธิการวารสารการส่งเสริมสุขภาพและสิ่งแวดล้อม
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
ถ. ดิวานนท์ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
- ค่าสมาชิก : 1 ปี 4 ฉบับ ราคา 200 บาท

WAR IN HISTORY

- บรรณาธิการ : ARTHUR L. FERRILL
- เจ้าของ : Turpin Distribution Services Ltd.
- กำหนดออก : รายสามเดือน
- วัตถุประสงค์ : เพื่อประกอบการศึกษาและการสอนวิชาประวัติศาสตร์ สงครามในประวัติศาสตร์ ทางด้านระบบศักดินา เศรษฐกิจ เศรษฐศาสตร์ การเมืองและการปกครอง สังคมศาสตร์
- เนื้อหา : บทความเป็นวิชาการทางด้านประวัติศาสตร์ สงครามประวัติศาสตร์ โดยรวบรวมเนื้อหาสาระเกี่ยวกับระบบศักดินา เศรษฐศาสตร์การเมือง และการปกครอง สังคมศาสตร์
- การเรียบเรียง : ลักษณะการเรียบเรียงของวารสารจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนของบทความ และส่วนของวิจารณ์หนังสือ
- ลักษณะพิเศษ : วารสาร WAR IN HISTORY เป็นวารสารที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาค้นคว้าทางด้านประวัติศาสตร์ บทความวิจารณ์หนังสือ จะเป็นแนวทางหนึ่ง ที่ช่วยในการตัดสินใจเลือกหนังสือได้เป็นอย่างดีด้วย
- การสมัครสมาชิก : Turpin Distribution Services Ltd, Blackhorse Road, Letchworth, Hertfordshire SG6 1HN, UK.
- ค่าสมาชิก : - institutional subscription F 83 (European Community) US\$ 134 USA, Canada and Mexico) ; F 89 (Rest of World)
- individual Subscription F 35 (EC) ; US \$ 54 (USA, Canada and Mexico); F 39 (Rest of World)

Information Research

- บรรณาธิการ : ดร. จิตต์ภักดิ์ เครือวรรณ
- เจ้าของ : ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC)
- กำหนดออก : ราย 2 เดือน
- วัตถุประสงค์ : เพื่อเผยแพร่ความรู้ ข่าวสาร การวิเคราะห์ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งในแง่ของเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี
- เนื้อหา : บทความวิชาการทางด้านการศึกษาเทคโนโลยีสารสนเทศ
- การเรียบเรียง : รวบรวมบทความ ไม่ได้จัดแบ่งเนื้อหาออกเป็นคอลัมน์พิเศษ
- ลักษณะพิเศษ : บทความวิชาการที่นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในด้านการศึกษา โดยเฉพาะ เช่น การศึกษาทางไกลโดยผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งมีบทความที่ใหม่และทันสมัยทางด้านเทคโนโลยี
- การสมัครสมาชิก : กองวิจัยนโยบายเทคโนโลยี
ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ
73/1 อาคาร สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
ถนนพระรามที่ 6 ราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
- ค่าสมาชิก : 1 ปี ราคา 300 บาท
(ส่งจ่าย โดย ตัวแลกเงินหรือธนาคาติ ในนาม ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ)

เกษตรกรรมธรรมชาติ

- บรรณาธิการ : นางสาววารีย์ ยินดีชาติ
- เจ้าของ : บริษัท งานดี จำกัด
- กำหนดออก : รายสองเดือน (1 ปี 6 ฉบับ)
- เนื้อหา : รวบรวมบทความทางวิชาการเกษตรเพื่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ความปลอดภัยของผู้บริโภคและการฟื้นฟูสภาพแวดล้อม
- การเรียบเรียง : การแบ่งเนื้อหา วารสารได้จัดแบ่งออกเนื้อหาออกเป็น 4 คอลัมน์ ได้แก่ คอลัมน์พิเศษจากปก, เทคนิคทางเลือก, ชีวิต-การงาน, สุขภาพ-สิ่งแวดล้อม ภายใต้คอลัมน์จะมีบทสัมภาษณ์ ผู้มีประสบการณ์ด้านการเกษตรทั้งในประเทศ และต่างประเทศ
- ลักษณะพิเศษ : จะให้ความรู้ทางด้านการเกษตรกรรมธรรมชาติ และยังให้ความรู้ทางด้านการบริโภคคุณภาพชีวิต
- การสมัครสมาชิก : คุณวารีย์ ยินดีชาติ
วารสารเกษตรกรรมธรรมชาติ
19/6 ซ. อารีย์ 4 (ฝั่งเหนือ)
ถ. พหลโยธิน สามเสนใน
พญาไท กรุงเทพฯ 10400
- ค่าสมาชิก : 1 ปี 120 บาท
จำหน่ายปลีกเล่มละ 25 บาท

มุมมอง เกือบตก

วาสนา อนุवार^{*}
รุ่งทิพย์ เจริญศักดิ์^{**}
รุ่งฤดี ภูษมศรี^{***}
กรรณิการ์ ภูผาธรรม^{****}

ไทยจะเป็นผู้นำ IT ของโลกได้หรือไม่

ในปัจจุบันประเทศที่เจริญในระดับแนวหน้าจะมีระดับ G-7 นั่นคือประเทศที่เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจของโลก แต่ในอนาคตประเทศที่เจริญคือ ประเทศที่นำหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศหรือ IT

ประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะเจริญสู่ประเทศแนวหน้าของโลกได้ เพราะประเทศไทยมีการพัฒนาระบบโครงสร้างขั้นพื้นฐานทั้งระบบมีสาย เช่น การติดตั้งระบบ Optic Fiber และระบบไร้สาย เช่น การติดตั้งดาวเทียมไทยคม 1,2 และ 3

ในประเทศไทยการจัดทำโครงการสร้างขั้นพื้นฐานทางด้าน IT แต่ละครั้งต้องลงทุนมหาศาล เช่น การส่งดาวเทียมไทยคม1, 2 ต้องเสียค่าลงทุนประมาณ 5,500 ล้านบาท การลงทุนดังกล่าวหน่วยงานของรัฐไม่สามารถที่จะดำเนินการโดยลำพังได้ต้องอาศัยภาคเอกชนดำเนินการ เนื่องจากการลงทุนค่อนข้างสูง และเพื่อก่อให้เกิดความมั่นใจเอกชนผู้ลงทุนจำเป็นต้องทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ การที่หน่วยงานของรัฐมีสัญญาร่วมลงทุนกับเอกชนและการที่หน่วยงานของรัฐจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงข้อตกลงใด ๆ ในสัญญาไม่ว่าจะขึ้นราคา/ลดราคา ควรจะดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนถูกต้องโดยจะต้องคำนึงถึงผลกระทบโดยรวม เพื่อให้เกิดการยอมรับและเชื่อมั่นในแวดวงของผู้นำ IT ระหว่างประเทศ การลงทุนและพัฒนากิจการด้าน IT ต้องมีองค์ประกอบที่จำเป็นอย่างน้อย 4 ส่วนคือ ภาครัฐภาคเอกชน สถาบันการเงิน และแหล่ง Technical-Knowhow ที่ต้องมีการประสานงานกันอย่างสอดคล้องและกลมกลืน เพื่อให้การพัฒนาธุรกิจด้าน IT ประสบความสำเร็จ

สยามรัฐ. วันอังคารที่ 27 พฤษภาคม 2540, หน้า 21.

* บรรณาธิการวารสารและหนังสือพิมพ์ หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

** บรรณาธิการงานบริการ หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

*** นักวิชาการศึกษา งานวารสารและหนังสือพิมพ์ หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

**** นักประชาสัมพันธ์ ฝ่ายส่งเสริมการใช้บริการ หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เทคโนโลยีสารสนเทศกับการบริหารสถาบันอุดมศึกษา

การเข้าสู่ยุคสารสนเทศที่สมาชิกในสังคมมีความต้องการข้อมูลข่าวสารที่จับใจและการที่ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วขึ้น ในสำนักงานจะต้องสามารถปรับตัวและสามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร เพื่อพัฒนางานของตนเองให้ดีขึ้นด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศกับการพัฒนางานบริหารการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดนั้น สถาบันอุดมศึกษาควรมุ่งเน้นที่ประเด็นหลักอย่างน้อย 4 ประการ

1. ความเป็นเลิศด้านการกิจการสอน ต้องมุ่งเน้นให้สถาบันอุดมศึกษาเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ให้ มีคุณภาพสูงสุด
2. ความเสมอภาค มุ่งเน้นไปที่หลายกลุ่มเป้าหมายและหลากหลายให้มีโอกาสทัดเทียมเพื่อการกระจายอุดมศึกษาสู่ภูมิภาค เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการสอนเมื่อจัดทำเสร็จสามารถเผยแพร่ไปยังภูมิภาคอย่างง่ายดวยและยังทำให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษา
3. ความมีประสิทธิภาพ สถาบันควรจะมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการสร้างและการใช้สารสนเทศ เพื่อพัฒนาองค์กรของตนให้ทำงานได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มวิชาความรู้ ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ และเอกชนโดยการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเพื่อช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพ
4. ความเป็นสากล เน้นพัฒนาหลักสูตรและผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถในระดับสากล ภาษาอังกฤษจะมีบทบาทมาก การจัดหลักสูตรที่เป็นความร่วมมือระหว่างสถาบันกับต่างประเทศ มีความจำเป็น สารสนเทศที่จำเป็นของสถาบันเพื่อการเผยแพร่ สถาบันต้องพร้อมที่จะให้ทุกสถานที่ในโลกได้เข้ามาทำความรู้จัก การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในสถาบันอุดมศึกษาจะช่วยสนับสนุนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และเป็นแบบอย่างให้กับบัณฑิตที่เป็นผู้ผลิตได้นำติดตัวไปพัฒนาต่อ ซึ่งทำให้สถาบันสามารถรับผิดชอบภารกิจต่าง ๆ ที่มีต่อสังคมได้อย่างเต็มรูปแบบ

คอมพิวเตอร์ รีวิว, ปีที่ 14 ฉบับที่ 154 มิถุนายน 2540,

สุดยอดแนวโน้มเทคโนโลยี 10 อันดับ

เทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ไปข้างหน้าอย่างมั่นคง นี่คือนแนวโน้มเทคโนโลยีสำคัญที่สุด 10 อันดับที่เราจะได้เห็นในปี 1997

1. **DVD (Digital Versatile Disc)** เทคโนโลยีของซีดีรอมกลับมีการเปลี่ยนแปลงไปน้อยมาก แต่ก็เพียงพอให้เข้ากันได้กับระบบเท่านั้น มาถึงปีนี้ความเปลี่ยนแปลงกำลังจะมาเยือนด้วยการแนะนำตัวของ DVD ซึ่งดีวีดีชนิดบันทึกข้อมูลด้านเดียวสามารถเก็บข้อมูลได้อย่างน้อย 4.7GB ก็เพียงพอจะบันทึกวิดีโอและเสียงคุณภาพสูงที่มีความยาวกว่า 130 นาทีได้ รูปแบบของดีวีดีที่ทำงานร่วมกับพีซีเรียกว่า DVD-ROM โดยที่ไดรว์สำหรับดีวีดีรอมทำงานที่ความเร็ว 9 เท่าของซีดีรอมปกติและสามารถเล่นได้ทั้งดีวีดีวิดีโอและดีวีดีรอม หากต้องต่อเพิ่มดีวีดีรอมไดรว์เข้าไปกับระบบ Windows คุณจะต้องมีชุดอุปกรณ์ที่ประกอบด้วยไดรว์และการ์ด PCI Controller แบบพิเศษ นอกเหนือจากการเล่นดีวีดีรอมแล้ว ดีวีดีไดรว์ยังสามารถเล่นซีดีรอม และซีดีเพลงได้อีกด้วย

2. **โปรเซสเซอร์เพนเทียมที่ใช้เทคโนโลยี MMX** ซีพียูเพนเทียมใหม่ล่าสุดของ Intel ที่มีเทคโนโลยี MMX ช่วยเร่งการทำงานของซอฟต์แวร์ใน 2 ทาง กล่าวคือ *ทางแรก* แคชภายในชิปที่มีขนาดใหญ่ขึ้นได้ ช่วยเร่งการทำงานของซอฟต์แวร์ขึ้นได้ 10 ถึง 20 เปอร์เซ็นต์ *ทางที่สอง* นับว่ามีความสำคัญกว่าคือ ชุดคำสั่งใหม่ของ MMX ช่วยเร่งการประมวลผลของการใช้งานมัลติมีเดียในแอปพลิเคชันที่เขียนขึ้นมาเพื่อใช้ข้อดีของชุดคำสั่งดังกล่าว เทคโนโลยี MMX จะทำให้วิดีโอกราฟิกและเสียงมีคุณภาพสูงขึ้นและเร็วขึ้น ในช่วงกลางปี Intel จะออกโปรเซสเซอร์เพนเทียมโปรที่ใช้ MMX มีชื่อรหัสเรียกว่า Klamath เป็น ซีพียูที่มีเพนเทียมโปรเป็นแกนหลักเพนเทียมโปรมีใช้กันโดยส่วนใหญ่ในเน็ตเวิร์กเซิร์ฟเวอร์ ระดับองค์กรและเครื่องเดสก์ท็อประดับไฮเอนด์แต่คาดกันว่า Klamath จะทำให้เพนเทียมโปร เป็นที่น่าสนใจมากขึ้นสำหรับผู้บริโภคทั่วไป

3. **สุดยอดอินเทอร์เน็ต และ World Wide Web** เท่าที่ผ่านมาโดยส่วนใหญ่เว็บไซต์จะเป็นสถานที่ที่คุณสามารถเข้าเยี่ยมชมและค้นหาข้อมูลตามที่คุณต้องการแต่ในรูปแบบจะเปลี่ยนไปเนื่องจากการใช้ภาษา java ในการเขียนโปรแกรมทำให้นักพัฒนาโปรแกรมสามารถสร้างแอปพลิเคชันที่ช่วยให้การตอบโต้ระหว่างเดสก์ท็อปกับเว็บไซต์สะดวกขึ้น นอกจากนี้เว็บไซต์ของหลายบริษัทกำลังเริ่มมีบทบาทมากขึ้นในฐานะผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร พวกเขาจะสร้างโปรไฟล์ของประเภทข่าวสารที่คุณต้องการและส่งผ่านมาทางอีเมล

4. **เทคโนโลยีโมเด็ม 56-Kbps** แม้เทคโนโลยีโมเด็มความเร็ว 56 Kbps ของแต่ละบริษัทจะแตกต่างกัน แต่ก็มีคุณลักษณะบางประการที่คล้ายคลึงกัน *ประการแรก* นำเสนอที่เรียกว่า การเชื่อมต่อแบบไม่สมมาตร กล่าวคือ เมื่อคุณเชื่อมต่อไปยังผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (ISP) คุณสามารถรับข้อมูลได้ด้วยความเร็ว 56 Kbps แต่กลับส่งข้อมูลได้ด้วยความเร็วของโมเด็มแบบเดิมเท่านั้น *ประการที่สอง* จำเป็นต้องมีอุปกรณ์ราคาแพงที่ต้านปลายทางของสาย โดยเฉพาะที่ ISP ดังนั้น เมื่อคุณติดต่อโดยตรงไปหาเพื่อนอย่าคาดหวังว่าจะสามารถเชื่อมต่อที่ความเร็ว 56 Kbps ได้ยกเว้นกรณีที่ทั้งสองด้านจะมีโมเด็มความเร็ว 56 Kbps เหมือนกัน *ประการที่สาม* เทคโนโลยีของทุกบริษัท

สนับสนุนมาตรฐาน V.34 ของโมเด็ม ดังนั้นคุณสามารถเชื่อมต่อได้ที่ 28.8 หรือ 33.6 Kbps หากคุณไม่สามารถเชื่อมต่อระบบได้ที่ 56 Kbps ประการสุดท้ายและที่สำคัญที่สุดก็คือ ไม่ใช่เทคโนโลยี 56 Kbps จะสามารถทำงานได้ร่วมกันได้ทั้งหมดเทคโนโลยีของ Rockwell Solution สามารถทำงานกับ V.Flex2 จาก Lucent ได้ แต่ทั้งสองไม่สามารถทำงานร่วมกับเทคโนโลยี X2 ของ U.S. Robotics ได้ในที่สุดแล้ว คุณควรจะรอให้มีมาตรฐานร่วมกันเสียก่อนดีกว่า ซึ่งอาจจะไม่เกิดขึ้นภายในปีนี้ก็ได้ แต่หากคุณไม่สามารถรอได้ คุณควรเลือกซื้อเฉพาะโมเด็มความเร็ว 56 Kbps ชนิดที่ได้รับการสนับสนุนจาก ISP ที่คุณใช้บริการ

5. Windows 97 และ Mac ตัวใหม่ สำหรับ Windows 97 มีกำหนดที่จะออกมาในช่วงปลายฤดูร้อนหรือต้นฤดูใบไม้ร่วง ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงบางส่วนที่คุณมองเห็นได้ และบางส่วนของ คุณอาจจะมองไม่เห็นความแตกต่าง การเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดที่สุดใน Windows 97 ก็คือ ออปชัน Web View และ Active Desktop สำหรับ Web View จะช่วยให้ Internet Explorer เบบเบราว์เซอร์จาก Microsoft แสดงส่วนประกอบของฮาร์ดดิสก์ในลักษณะซีรี่ย์ของเว็บเพจและให้คุณเรียก ดูระบบในลักษณะของ World Wide Web ภายใต้ Windows 97 จะรวมอัปเดตของ Windows ประเภทต่าง ๆ ไว้ด้วยกัน นอกจากนี้ยังสนับสนุนดีไวซ์ไครเวอร์ใหม่ ๆ ที่ทำงาน

ภายใต้ของ Windows NT ด้วย รวมทั้งอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ชนิดใหม่ ๆ ระบบปฏิบัติการ Mac รุ่นถัดไป (มีชื่อรหัสว่า Rhapsody) การทำงานแบบ TruePreemptive Multitasking มาให้กับ Mac สิ่งที่แตกต่างกันจาก Cooperative Multitasking ที่ใช้กับระบบ Mac ในปัจจุบันก็คือ เมื่อคุณกำลังรันแอปพลิเคชันมากกว่าหนึ่งในเวลาเดียวกัน จะให้ระบบปฏิบัติการมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดระบบด้วยผลลัพธ์ก็คือ เสถียรภาพที่สูงขึ้นและมีความสับสนน้อยลง

6. USB (Universal Serial Bus) USB ได้รับการออกแบบให้สะดวกต่อการเพิ่มเติม อุปกรณ์ I/O หลายประเภทเข้ากับระบบ Windows โดยจะให้แนวทางมาตรฐาน สำหรับการเชื่อมต่อเมาส์ คีย์บอร์ด จอยสติค เครื่องพิมพ์ โมเด็ม กล้องถ่ายรูปดิจิตอล เมื่อเพิ่มอุปกรณ์ USB เข้าไประบบก็จะทราบโดยอัตโนมัติ และคุณยังสามารถต่ออุปกรณ์ USB เข้าไปหรือถอดออกมาระหว่างที่ระบบของคุณเปิดทำงานอยู่

พอร์ต USB จะกลายเป็น มาตรฐานของหลายระบบในช่วงฤดูใบไม้ผลินี้ น่าจะไปกระตุ้นความต้องการอุปกรณ์ต่อพ่วงแบบ USB ให้สูงขึ้นแต่ก็นับว่าเป็นก้าวสำคัญของการดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้อง

7. เคเบิล โมเด็ม ความเร็วสูง สำหรับเจ้าของคอมพิวเตอร์ตามบ้านที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น อย่างมาก สายเคเบิลชนิดเดียวกับที่ใช้ในการเผยแพร่รายการโทรทัศน์ยังสามารถใช้สำหรับการเชื่อมต่อในโลกออนไลน์ได้อีกด้วย ข้อดีของการใช้สายเคเบิลก็คือ แบนด์วิดท์ สายโคแอกเซียลที่ใช้ในการส่งโทรทัศน์สามารถรองรับปริมาณข้อมูลได้มากกว่าสายโทรศัพท์ แต่จะมากเพียงใดนั้น

ขึ้นอยู่กับความสามารถของบริษัทเคเบิลทีวีท้องถิ่นที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารด้วย นอกเหนือไปจากความเร็ว เคเบิลโมเดมมีข้อดีอีกหลายประการที่เหนือกว่าโมเดมสำหรับโทรศัพท์ ประการหนึ่งก็คือ การเชื่อมต่อสายเคเบิลจะมีลักษณะแตกต่างจากการเชื่อมต่อโมเดมเข้ากับสายโทรศัพท์เพราะคุณสามารถชมรายการโทรทัศน์และใช้เคเบิลโมเดมไปพร้อมกันได้

8. ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์วีดิโอโฟน มาตรฐานใหม่ของโมเดมและซอฟต์แวร์ อุปกรณ์บันทึกวีดิโอที่หาซื้อได้ง่าย และคอมพิวเตอร์ที่ทำงานเร็วขึ้น ต่างก็เป็นผลทำให้อาณาเขตของการติดต่อสื่อสารด้วยระบบวีดิโอโฟนเกิดเป็นความจริงขึ้นในปี 1997 นี้ โมเดมที่พร้อมสำหรับวีดิโอต่อเข้ากับสายโทรศัพท์มาตรฐาน และซอฟต์แวร์วีดิโอโฟนที่สนับสนุนมาตรฐาน H.234 ของวีดิโอโฟนคอมพิวเตอร์ส่วนมากที่วางจำหน่ายในปีนี้ จะมีความสามารถในการรับวีดิโอโฟนนี้คุณเพียงแต่เพิ่มกล่องวีดิโอเข้าไปเพื่อให้ระบบเป็นวีดิโอโฟนสามารถรับ-ส่งได้คุณภาพของวีดิโอที่คุณได้รับจากวีดิโอโฟน ขึ้นอยู่กับความเร็วของระบบและความเร็วของการเชื่อมต่อระบบสำหรับระบบที่เร็วที่สุดแม้จะไม่ได้คุณภาพในระดับเดียวกับโทรทัศน์แต่ก็ไม่เลวเลยทีเดียว

9. Direct Sound3D และ SoundSprocket สำหรับระบบ Windows และ Mac ส่วนระบบเสียง 3 มิติมีการปรับปรุงไปเป็นระบบสเตอริโอเพียงเล็กน้อยเท่านั้น สำหรับในปีนี้ระบบเสียง 3 มิติ จะขยายตัวขึ้นโดยการนำเสนอระบบ Positional Sound ซึ่งจะทำให้โปรแกรมสามารถใส่เสียงประกอบเข้าไปกับออบเจกต์ต่าง ๆ บนจอได้ เมื่อเครื่องบิน MIG ของฝ่ายศัตรูบินโฉบจากฝั่งซ้ายมาทางด้านขวาเสียงที่เกิดขึ้นจะมีลักษณะเคลื่อนที่ย้ายจากลำโพงด้านซ้ายไปทางด้านขวา โปรแกรมสามารถสร้างเสียงในระบบ 3 มิติรอบพีซีของคุณได้ด้วยฮาร์ดแวร์เสียงขั้นก้าวหน้าจาก Microsoft และ SoundSprocket จาก Apple เป็นมาตรฐาน Positional Sound สำหรับ Windows และ Mac ตามลำดับ หากคุณกำลังมองหาเกมที่มีความตื่นเต้นและกราฟิก 3 มิติที่สมบูรณ์แบบให้มองหาผลิตภัณฑ์ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ใหม่ที่สนับสนุนมาตรฐานเหล่านี้

10. อุปกรณ์สำหรับฟังก์ชันพิเศษ สำหรับในปี 1997 คุณจะพบเห็นอุปกรณ์พิเศษที่อาจสามารถทดแทนหรือเพิ่มเข้ากับคอมพิวเตอร์ที่ใช้ทำงานกันอยู่ทั่วไป และผลิตภัณฑ์เพื่อการศึกษาพิเศษที่ทำหน้าที่ได้เกือบทัดเทียมกับเครื่องเดสก์ท็อปแต่ราคาไม่สูงมากจนเกินงบประมาณสำหรับการศึกษาในระดับโรงเรียน

คอมพิวเตอร์รีวิว ปีที่ 14 ฉบับที่ 154 มิถุนายน 2540.

✕ ✕ ✕ ✕ ✕ ✕ ✕ ✕ ✕

พิมพ์ที่โรงพิมพ์นางนวลออฟเซ็ท มหาสารคาม

316/10 ถนนนครสวรรค์ อ.เมือง จ.มหาสารคาม โทร. & Fax (043) 721289